

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ÎN ACEST NUMĂR:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

**Pregătind zborul
omului în Cosmos**
(pag. 3)

**Candidaturi științifice
la Premiile Lenin**
(pag. 5)

**Tal sau
Bolvinnik?**
(pag. 10)

ANUL XVII
17 martie 1961

II

(835)

12 PAGINI

1 LEU

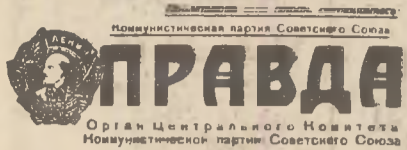

Actriță? Nu. Crainică la televiziune? Nu. Rita Savțova este inginer și anume specialistă în beton armat.

Citiți în pag. 6—7:

Omul sovietic 1961

O „uzină agricolă” pe pământurile deștelenite

Acum cîțiva ani pe aceste locuri nu era nimic. Stepă, stepă cît vedeai cu ochii... Iar acum? Noduri de cale ferată, rețele de drumuri, elevatoare uriașe, mii de case de locuit moderne...

Sovhozul „Svobodnii” seamănă cu multe alte sovhozuri apărute în ultimii ani pe vastele întinderi ale Uniunii Sovietice. Ea început au fost și aici numai corturi, dar acum se întinde un oraș în toată legea. În centrul său, în mijlocul unui parc imens, se înalță Casa de cultură, școala, câteva magazine moderne, o cantină pentru câteva sute de persoane, un spital, o moară, uzina electrică. Casele sînt confortabile, cu încălzire centrală, băi... În afară de cele de mai sus, se construiește un mare combinat de deservire multiplă a populației.

În momentul de față localnicii se pregătesc pentru însămînțările de primăvară. Parcul de mașini al

sovhozului „Svobodnii” numără 138 de tractoare, așa încît în atelierele sale mecanice mecanizatorii abia mai prididesc cu treburile. Și nu e vorba numai de mașini, ci și de pregătirea noilor cadre de mecanici, de tractoriști, căci zeci și zeci de tineri și tinere s-au înscris la aceste cursuri.

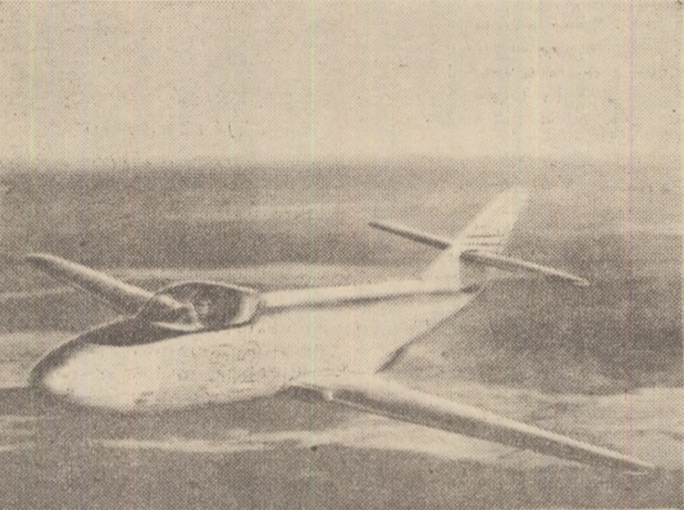
De la înființarea sa (acum 7 ani), această adevărată „uzină agricolă” a dat patriei 7,6 milioane puduri de grîne, iar în numai ultimii doi ani a realizat beneficii de 2 milioane 207 mii ruble (în moneda veche).

Mulți tineri și tinere care au venit cîndva să dea o mîină de ajutor la stringerea recoltei de pe egoarele sovhozului, au refuzat să se mai întoarcă acasă, exprimîndu-și dorința de a se „împămînteni” aici. Dorința explicabilă.

Avion sportiv cu reacție

Tinerii constructori din colectivul a două birouri de construcție aflate sub conducerea lui A. S. Lakovlev și S. K. Tumanski, celebri constructori de avioane sovietici, au proiectat și construit recent un avion sportiv cu reacție — „Lak-32”, primul de acest fel în Uniunea Sovietică, pe bordul căruia pilotul de meecare Valentin Muhin a bătut zilele acestea recordul mondial de înălțime prevăzută pentru avioanele de această clasă.

„Lak-32” este un monoplan cu fuselaj metalic, cu aripa amplasată la mijloc, avînd pe bord aparate speciale de navigație care-i permit să zboare pe orice vreme și în orice condițiuni. Aparatul cântărește 2.130 kilograme.

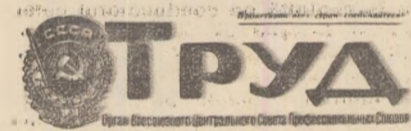
Îată ce a declarat ziaristul Valentin Muhin după zborul său, în timpul cărui barograf de bord a indicat înălțimea de 14.283 metri, înălțime pe care n-a atins-o încă nici un avion sportiv de această categorie: „Lak-32” este un

parat excelent, poate fi condus extrem de simplu și de ușor. Pînă la stabilirea acestui record mai făcusem cîteva zboruri de încercare în cursul cărora mi-am putut da seama de calitățile aparatului. Succesul meu se datorește în bună parte inginerilor V.

Vlasov, D. Kazachenko și mecanicului A. Deriughin care au pregătit aparatul în vederea acestui zbor. Le exprim cele mai calde mulțumiri.

Și acum cîteva cuvinte despre tînărul pilot. Valentin Muhin este prin excelență pilot de în-

cercare. Are la activul lui 1500 de ore de zbor pe avioane supersonice și a experimentat pînă acum multe aparate de toate tipurile. Acum doi ani, Muhin a absolvit cursurile serale la secția de avioconstrucții a Institutului de aviație din Moscova...

O tabără pionierească unică în felul ei

În raionul Tuapse, în minunata „Vale de aur” aflată între tîrmul Mării Negre și râul Necepsuga, împrejmuită de coline împădurite, a început recent construcția celei mai mari tabere pionierești din Uniunea Sovietică, numită „Orlenok” („Vulturășul”).

Tabăra, care va avea o suprafață de 300 de hectare, va fi deschisă în tot cursul anului. În timpul verii ea va putea găzdui un număr de trei mii de copii, iarna — o mie. „Înima” taberei va fi alcătuită de așa numita „zonă centrală”. Aici vor fi construite două clădiri imense, pentru care se vor folosi ca materiale de bază betonul armat, aluminiul, sticla și fibrele plastice. Clădirile vor avea holuri spațioase, balcoane, băi, săli de sport și de studii, utilitate cu cele mai moderne instalații.

Pentru ca copiii care vor veni aici în timpul anului școlar să nu-și întrerupă studiile, pe lângă tabără va funcționa o școală cu 960 de locuri. Clădirea școlii va avea o construcție foarte originală. Ea va avea forma unui pavilion de sticlă uriaș, inundat de verdeață, iar ușa fiecărei clase va da direct în... grădini. Copiii nu numai că vor învăța și se vor recrea, ci își vor însuși și numeroase meserii. Astfel, o uzină de automobile va furniza un număr de autoturisme pitice de mic litraj, cu care pionierii, deținători ai brevetului de „Tînăr conducător auto”, vor efectua tot felul de transporturi necesare aprovizionării taberei. În afară de transport propriu, pionierii vor mai avea la dispoziția lor răsădănițe, sere, prisăci, ateliere de reparații mecanice, de tâmplărie

etc. Tabăra va mai avea și un observator astronomic propriu pe care-l va construi și utiliza aici faimosul Observator astronomic din Pulkovo. Academia de Științe a U.R.S.S. a luat asupra ei sarcina de a aduce și instala întregul utilaj necesar folosirii energiei solare... Nici sportul nu va fi neglijat. La „Orlenok” se va ridica un întreg complex sportiv care va include, printre altele, un stadion cu patru mii de locuri, un patinoar artificial și un bazin de înot acoperit avînd o suprafață de cincizeci de metri pătrați.

Dar, fără îndoială că cea mai interesantă surpriză pentru cei mici va fi „Clubul neînfricabilor navigatori” care va avea la dispoziția sa un „port” pe malul mării cu toate instalațiile de rigoare, 200 de vaporușe cu motor, bărci, biciclete de apă și... un vas amfibie, cu aripi subacvatice.

Intreceri studentești

Comitetul orășenesc al Comsomolului din Moscova a aprobat instituirea unui concurs în cinstea Congresului XXII al P.C.U.S. la care vor lua parte studenți din toate institutele de învățămînt superior din capitala Uniunii Sovietice. Cele mai bune lucrări pe tîrmul științei sau artei — fie de pictură sau cinematografie, de măiestrie actoricească sau de interpretare muzicală — vor fi distinsse cu diplome ale comitetului orășenesc al Comsomolului, ale comitetului orășenesc al sindicatului oamenilor de cultură, precum și cu diplome de onoare ale Ministerului Culturii din R.S.F.S.R. Autorii lucrărilor vor fi propuși pentru concurs de către consiliile de creație și comitetele de Comsomol ale instituțiilor de învățămînt superior după temeinice dezbateri la expoziții, conferințe de creație și concursuri ce se vor încheia pînă la data de 15 aprilie. În luna mai anul curent, un juriu instituit anume va face bilanțul întrecerii pe fiecare ramură aparte, anunțînd în același timp numele celor premiați.

„Să construim repede și bine”

Sub acest cuvînt de ordine a avut loc de curînd la Kremlin o constituire a tinerilor constructori din Uniunea Sovietică. Unul după altul s-au ridicat la înalta tribună tineri ingineri și tehnicieni, escavatoriști și muncarii, betonisti și armaturieri de pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice, spre a face bilanțul realizărilor lor în răstimpul celor cinci ani care s-au scurs de la prima lor constituire, să dezbată numeroase probleme legate de viața și activitatea acestei uriașe armate de peste trei milioane de tineri făuritori ai unui viitor fericit.

— Sîntem, în fond, niște romantici! — a declarat de la tribună tînărul inginer-constructor gruzin Iuz Kobahidze.

Și, într-adevăr, acest spirit romantic a dominat toate dezbaterile, toate discursurile avîntate rostite de la înalta tribună. Tinerii și-au analizat munca, au arătat succesele și greșelile lor, au analizat critic unele aspecte de pe șantierele pe care lucrează, au dezbătut o seamă de probleme strîns legate de viața lor de toate zilele, au arătat greutățile pe care le întîmpină și și-au luat numeroase angajamente. Un accent deosebit au pus vorbitorii pe studiul personal și colectiv, pe continua ridicare a calificării tinerilor spre a putea folosi cu maximum de randament tehnica modernă pe care statul le-o pune la dispoziție.

Ser miraculos

Se știe că arsurile pielii sînt extrem de periculoase, fie că sînt pricinuite de foc, de abur, de apă clocotită sau de substanțe chimice.

Pînă nu de mult, medicina rămînea neputincioasă în tratarea unor asemenea arsuri, accidente de mai sus fiind socotite fatale pentru viața omului.

Însă, cîm în 1953, după cumplitul incendiu de la Chicago, în urma cărui au murit zeci de elevi ai unei școli cuprinse în flăcări, iar alte cîteva sute au căpătat arsuri grave, medicul american Sol Roy Rosenthal din Chicago a reușit să salveze viața a șase copii aflați în stare de comă, folosind un preparat sovietic pe care-l avea la îndemînă, precum și metodele de tratament elaborate la Moscova, pe care profesorul le cunoștea, deoarece era la cîrmă cu cele mai noi realizări ale științei medicale sovietice.

În cele șase baletine

medicale ale sale, scrie și explicate corespunzător din Moscova, profesorul american a arătat cum a reușit să-i salveze pe cei șase copii, unii din ei avînd epiderma distrusă în proporție de 46 la sută...

Dar acesta nu-i singurul caz. Se pot semnala sute și sute de alte cazuri cînd serul împotriva arsurilor preparat de medicii sovietici Nikolai Alexandrovici Fedorov, membru corespondent al Academiei de Științe medicale și colaboratorul său, tînărul candidat în științe Semion Vladimirovici Starikovici, a dat rezultate excelente.

Dar experiențele medicilor sovietici nu s-au oprit aici. În momentul de față ei lucrează la prepararea unui vaccin „ignifug”. Pare ciudat, dar așa este. În urma cercetărilor efectuate, s-a stabilit că în cazul cînd în organismul unui om sănătos este introdusă o cantitate mică de substanțe toxice provenite din țesuturi supuse arsurilor, el căpătă o rezistență sporită la eventualele arsuri, reducînd mult efectul acestora.

În ultimul timp, mai cu seamă după expunerea făcută de profesorul Nikolai Alexandrovici Fedorov la primul Congres internațional privind problema arsurilor, care a avut loc la Washington la sfîrșitul anului trecut, expunere care a stîrnit un interes unanim, în multe țări s-au început pe scară largă cercetări pentru folosirea noului ser sovietic. Primele rezultate comunicate zilele acestea sînt, după cum se anunță, excelente.

VEAC NOU

Орган Ал Консильюлул Генерал А.Р.С.С.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.00.10.

SE APROPIE CLIPA MARI CĂLĂTORII!

PREGĂTIND ZBORUL OMULUI ÎN COSMOS

Conferința de presă pe care o așteptăm...

Prin telefon, de la Moscova

Marea victorie a oamenilor sovietici se află pe buzele tuturor locuitorilor planetei noastre. A doua zi după aterizarea cu bine a navei cosmice, un radioamator din Moscova mi-a povestit că a recepționat emisiunea unui coleg în ale radioamatorismului, de undeva din regiunea Țării de Foc. Îndepărtatul radiofonist vroia neapărat să intre în legătură cu cineva din U.R.S.S. pentru a afla noutăți despre cea de a patra navă cosmică.

Cuvintele nu pot descrie sentimentul trăit în ziua aceea de 9 martie când, la ora 5 după amiază, radioul a anunțat lansarea și aterizarea navei. Omenirea a mai făcut un pas înainte în Cosmos. Două zile mai târziu, sîmbătă 11 martie la ora zece seara emisiunea Studioului central de televiziune din Moscova s-a întrerupt și cercetătorii de la Academia de Științe a U.R.S.S. au prezentat milioanei de telespectatori pe cășelusa Cernușka și alte vietăți care luaseră parte la călătoria cosmică.

Enumerând marile greutăți care survin în timpul zborului, G. Ciornii, doctor în științe fizico-matematice, specialist în domeniul aerodinamicii supersonice, a subliniat rezultatele excepționale obținute prin însăși aterizarea reușită la un punct dinaintea stabilit. Doctorul Ciornii a arătat că, după părerea lui, s-a găsit forma cea mai fericită pentru acea parte a rachetei care se întoarce pe pămînt. Întrucît pentru a doua oară o navă cosmică a învins rezistența opusă de atmosferă, specialistul sovietic consideră că a fost rezolvată cu succes și problema sistemului de răcire a suprafeței expuse arderii.

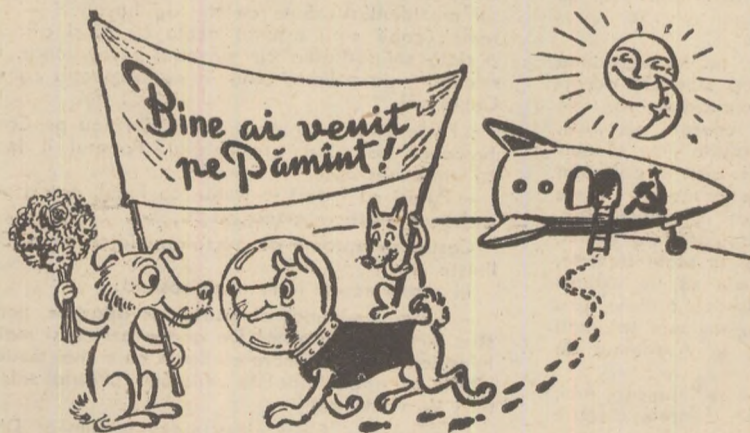
Rezultate foarte bune au dat și instalațiile radioelectronice. După cum a arătat V. Siforov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., „Fără ajutorul radioelectronicii experiențele noastre cosmice ar fi fost imposibile”.

Lansarea pe o orbită dinainte calculată, trecerea în poziție de lucru a sistemului de antene, contactul sistemului de orientare și al sistemului automat de aterizare, reglarea sistemului de televiziune care a dat posibilitatea urmării de pe pămînt a comportării vișteloarelor — iată doar câteva din operațiile executate cu mare precizie datorită radioelectronicii.

Prof. Sedinski, doctor în științe fizico-matematice, a explicat în clarificația sa un alt rezultat al acestui zbor și anume faptul că greutatea uriașă a navelor-satelit — fără a socoti ultima treaptă a rachetei — face posibilă construirea unui înveliș foarte solid care să ferească cabina de pericolul meteoriților. „Posibilitatea practică a ciocnirii navei cu meteoriții mari s-a dovedit a fi egală aproape cu zero. Iar hidrometeoriții nu sînt periculoși” — a menționat prof. Sedinski. În legătură cu aceasta trebuie relevat faptul că perioada 2—16 martie este o perioadă de activitate foarte intensă a meteoriților.

Așa cum a arătat tovarășul N. S. Hrușciov în cuvîntarea ținută la Consfătuirea frunțășilor în agricultură din Ținutul pămînturilor deștele-nite „nu este departe ziua cînd prima navă cosmică, avînd la bord un om, își va lua zborul spre Cosmos”. Și poate că nu peste mult timp ziaristii sovietici și cei străini acreditați la Moscova vor fi chemați la o conferință de presă unde le va fi prezentat tovarășul . . . . . (aceste puncte libere le vom completa atunci), omul care va purta un titlu demn de invidiat pe planeta noastră: primul trimis al Pămîntului în Cosmos.

Al. Stark

Belka și Strelka către Cernușka;
— Ce mai e nou în Cosmos?

desen de Gr. Oganov

Cel mai recent călător în Cosmos: ciinele Cernușka.

C
Î
I
N

SAU MAIMUȚE?

- „Personalități” diferite în lumea animală
- Colaboratorii fideli ai experimentatorului
- Concluziile savanților sovietici

Realizările oamenilor de știință sovietici în explorarea Cosmosului au înscris pe ordinea de zi noi probleme biologice. O ramură specială a biologiei — biocosmologia — cercetează acum comportarea organismelor vii în condițiile zborurilor cosmice.

Experiențele au fost efectuate asupra unor organisme diferite: virusuri, bacterii, culturi de țesuturi, semințe, plante, insecte, șoareci, cobai și ciini. Din acestea, cele mai prețioase date au fost furnizate de ciinii care au devenit celebri în lumea întreagă: Laika, Belka, Strelka și Cernușka.

Însoțitorii omului...

După cum se știe, savanții sovietici, spre deosebire de colegii lor americani, folosesc în activitatea experimentală ciini și nu maimuțe. Ciinele nu este animalul cel mai evoluat (maimuța este situată mai sus pe scara zoologică), dar este, în schimb, animalul cel mai apropiat de om, animalul care i-a fost tovarăș credincios de-a lungul întregii sale evoluții, din timpurile preistorice.

Pavlov a făcut celebrele sale experiențe asupra activității nervoase superioare cu ajutorul ciinilor. „Ciinele este un animal excepțional, de neînlocuit” — spunea Pavlov. „Închipuiți-vă — continua marele savant rus — un ciine de pază, de vinătoare, de casă, de curte — și veți avea înaintea ochilor toată activitatea lui, toate manifestările lui superioare”.

Experiențele lui Pavlov și ale altor fiziologi din toată lumea au arătat că singurul animal la care se formează „reflexe condiționate” față de toți excitanții posibili (zgomot, vibrații, lumină etc.) este ciinele. În ce privește particularitățile psihologice ale animalelor, tot ciinele are cea mai bună dezvoltare psihică și cel mai perfect mod de comportare. În toate experiențele biologice și psihologice se folosesc de obicei ciini și numai în mod excepțional se practică experiențe pe maimuțe, animale lipsite de răbdare, zgometoase și excitabile.

Vorbînd despre comportarea excepțională a ciinelui, Pavlov spunea: „El devine un fel de pârtaș al experienței pe care o facem, prin spiritul de înțelegere și spontaneitatea de care dă dovadă, contribuind astfel extrem de mult la reușita cercetării”.

Instinctul de turmă al maimuțelor

Dar ciinele mai prezintă numeroase alte avantaje, fiind animalul cel mai ușor de dresat, cel mai adaptabil la condiții variate de mediu și cel mai fidel în cursul experiențelor. Tocmai pentru aceste motive, savanții sovietici îl folosesc și pentru cercetările cosmice. Acad. prof. Vasili Pariz a

subliniat recent marea valoare a experiențelor cu ciini într-un interviu acordat ziarului „Komsomolskaia Pravda”. „Aceste animale — a arătat acad. Pariz — se deprind foarte repede cu experimentatorul și încrederea lor față de om este nelimitată. Ele rămîn calme oricît de complexe ar fi experiențele efectuate”.

În ce privește maimuțele, acad. Pariz a arătat că deși sub raportul dezvoltării ele se află pe o treaptă superioară, nu satisfac pe cercetători din pricina comportării lor agitate și inegale.

Experiențele făcute în Uniunea Sovietică asupra maimuțelor, la stațiunea medico-biologică de la Suhumi au arătat că, printre altele, aceste animale prezintă marele dezavantaj că sînt „animale de turmă”. Experiențele asupra unui individ sînt îngreunate de acest instinct.

Iată, de pildă, o experiență efectuată de savantul Boris Lapin. Savantul a pus alături două cuști. În una din ele a plasat pui de maimuțe, iar în cealaltă pe conducătorul cetei. Puii au început să fie hrăniți sub ochii „șefului” de către un îngrijitor. Această încălcare a „subordonării” l-a infuriat cumplit pe conducător, deoarece în ceată există o regulă imuabilă potrivit căreia pînă cînd conducătorul n-a mîncat pe săturate nici o maimuță n-are voie să se atîngă de mîncare. Enervarea „șefului” a fost urmată de creșterea tensiunii arteriale, irascibilitatea sa fiind cu atît mai mare cu cît era în imposibilitate de a-i pedepsi pe „infractori”.

O „personalitate” utilă

Ciinele nu se comportă la fel în condiții similare. El are o „personalitate” mai conturată, mai autonomă, fiind din acest punct de vedere mai aproape de om. Succesul experiențelor cosmice cu ciini, a arătat tot biologul Vasili Pariz într-un articol din „Pravda”, a fost asigurat de o îndelungată și minuțioasă pregătire a lor.

Astfel, ciinii au fost supuși timp îndelungat unor antrenamente speciale în cursul cărora, în mod progresiv, s-au aflat sub acțiunea diversilor factori cosmici, care pot fi reproduși în laborator. Ciinii au fost obișnuși să stea mult timp într-o cabină cu un spațiu restrîns, cu instalațiile de hrănire automată, cu portul echipamentului de cosmonaută și a. Maimuțele dădeau rezultate eronate chiar la aceste experiențe „terestre”, așa încît nu s-a mai încercat lansarea lor în Cosmos.

Ultima experiență, cu ciinele Cernușka, lansat și readus pe Pămînt pe cea de-a patra navă-satelit va intra în istorie ca un pas important în ajutorul zborului omului în Cosmos.

Dr. R. Iordan

„Cum e la voi, în Uniunea Sovietică?”...

(urmăre din nr. trecut)

Pe litoral, fortificațiile se țin lanț. Peste tot răsar guri de tunuri și de mitraliere, blindaje, țevi ale apărării antiaeriene înălțate spre cer. Grupuri de ostași și ofițeri scrutează largul oceanului... Primul ministru, făcând un semn cu capul, ne spune:

— Vedeți ce trebuie să facem?

Tăcere. După câteva clipe îi auzim iarăși glasul. Sună aspru, hotărât:

— Dacă vor încerca ceva, își vor afla moartea, pină la unul!...

Oprim în fața hotelului „Havana liberă”. Luăm ascensorul scării de serviciu și ajungem la unul din etajele de sus, unde ne-a fost rezervată o cameră nu prea mare. Masa e pusă.

— Miroase a carne friptă! — suride Castro; la să mă duc la bucătărie, să văd în ce stadiu se află pregătirile...

Peste câteva minute se întoarce împreună cu bucatarul. Aduc amândoi o tavă plină cu pui.

— Biftecurile nu sînt gata, zîmbește Castro. Deocamdată am reușit să fac rost de asta... Cite unul de fiecare.

În timpul mesei, primul ministru ne pune tot felul de întrebări despre Uniunea Sovietică, despre sistemul nostru de învățămînt, despre literatura noastră de azi.

— Sper că mașina cu care ați călătorit nu v-a lăsat în drum?

— De loc, a mers admirabil...

— El, izbucnind în ris Fidel, lăsîndu-se în spețea scaunului, să știți că a fost alimentată cu benzină sovietică!...

Atîngînd problema relațiilor noastre comerciale, Fidel face, rîzînd, această remarcă:

— Acum în Uniunea Sovietică se află mult zahăr de-al nostru. Ar trebui să inițiați o companie ca tineretul sovietic să mănînce cit mai mult zahăr cuban!... la spuneți-mi, se mai poartă bărbii pe la dumneavoastră?

— Unii mai poartă.

— Da, da, am auzit. Și am auzit că după revoluția noastră a apărut la voi o nouă zicală: „Dacă vrei să-ți crească barba, mănîncă zahăr cuban...”. Apoi, cîzînd o clipă pe gînduri: La drept vorbind, zahărul e un aliment foarte bun pentru cei care mărșăluiesc și mai cu seamă escaladează înălțimile... Apă — dimpotrivă, nu e recomandabilă. Imi amintesc că în timpul marșului spre piscul Turqino, n-am luat în gură strop de apă, pentru că știam că îngreuiază grozav mîdularele. Devine un bun stimulent numai atunci cînd știi că ai să bei pe săturate la capătul drumului.

...Mașinile gonesc din nou. Ocolînd centrul intrăm într-o suburbie a Havanei — un cartier aristocratic. Trecem prin fața unei clădiri monumentale, împrejmuită cu un gard înalt.

— Un versitatea catolică, ne informează Castro.

— Pregătește cadre de...

— ...de contrarevoluționari, zîmbește Castro. O să vedem cît o să mă tolerăm asta. Acum, să vă arăt unde are să-și aibă sediul Academia Națională de Arte.

Și ne arată somptuoasele vile din partea dreaptă a șoselei.

— Sînt fostele proprietăți ale bogătanilor. Priviți — parcuri, bazine de înot, terenuri de golf. Acum, aceste clădiri și terenuri sînt confiscate. Aici are să se instaleze Academia Națională de Arte. În casele fostilor milionari au să locuiască acum studenții — copiii muncitorilor și țăranilor. Trei mii de tineri care au să primească burse de stat. E o treabă bună!... Castro își freacă voios mințile.

— A existat și mai înainte o Academie de Arte?

— A existat... în miniatură, și... fără burse. Înțelegeți desigur pentru cine era destinată. Mulți dintre domnitorii care au învățat în ea și-au luat tălpășița în S.U.A.. Va trebui să creăm o nouă intelectualitate, a poporului. Da, da, și o vom crea! Peste cîțiva ani Cuba va avea adevărați oameni de artă!

Îi povestim lui Castro despre vizita noastră în orașul școlar Camillo Cienfuegos, din munții Sierra-Maestra, unde am aflat că au să invețe 20 de mii de copii săraci.

— Da, copiii aceștia au să învețe și au să muncească în același timp, pentru că este de cea mai mare importanță în procesul formării unui om adevărat, ne spune Castro, pe gînduri. Copiii pe care i-ați văzut în locuința mea, invață și se educă muncind: au în îngrijirea lor trei vaci, înmulțesc iepuri de casă, seamănă grâu, plantează pomi fructiferi. Și se simt admirabil. Da, avem nevoie de oameni harnici, muncitori...

Deodată, deși ne aflăm în mijlocul șoselei, mașina noastră începe să salte cumplit. Privim pe geam: în lungul șoselei zeci de gropi adînci, de mărimea unei farfurii...

— Sînt pentru mine, ne explică primul ministru. Pentru orice eventualitate... E bine să iei din timp măsuri de prevedere.

Trecem prin fața unui magazin.

— Un magazin popular, ne spune Castro. La orașe, după cum ați văzut desigur, sînt multe prăvălii particulare, mici. În provincie nu mai există însă — după revoluție aici au fost create magazine de stat. Înainte vreme, țăranul trebuia să plece la țîrg ca să facă cumpărături, acum însă găsește de toate în chiar satul lui, la prețuri fixe... Cred că după reforma agrară

veniturile țăranilor noștri au sporit aproximativ de două ori.

O scurtă pauză, după care primul ministru se întoarce iar spre noi.

— Ce vedeți aici, e un nou centru turistic. Înainte poporul n-a avut niciodată o plajă a lui. În stațiuni aveau acces numai cei cu pungă plină. Acum toate aparțin poporului...

Pe neașteptate începu să plouă. La început, în febrele mașinii bocăniră cîțiva picuri grei, apoi se dezlănțuî poporul tropical... De sub roți țîșneau evantai de stropi, de jurîmprejurul mașinii păreau că creșuseră ziduri de apă. Nu se mai vedeau nici case, nici pomii de la marginea drumului, nimic... Farurile mașinii abia izbuteau să smulgă ploii doi-trei metri de șosea.

Începusem să ne neliniștim pentru soarta călătoriei noastre dar primul ministru parcă nici nu observa ce se întîmpla în jur. Continua să ne dea explicații.

— Ogoarele astea sînt ale cooperativelor, ne explica Fidel. Acolo, în dreapta, are să înceapă curînd construcția unui ansamblu de locuit, aici are să se înalte o școală...

Și deodată, așa cum venise, ploaia conțeni brusc și șoseaua se zvîntă cit ai bate din palme. Un soare strălucitor palea giganticele trunchiuri ale palmierilor imperiali de pe marginile drumului.

— Priviți, acolo e o fermă populară, ne arată Castro, făcînd un semn cu mîna spre un grup de construcții. Mașinile noastre se opriră în fața unui grilaj înalt, în spatele căruia măcăiau mii de rațe...

— Aici e crescătoria de păsări, dincolo se întind pășunile. În total — șase mii de hectare, din care o bună parte însămințată cu culturi cerealiere, mai cu seamă orez... Construiți și o fabrică ale cărei produse vor fi distribuite direct magazinelor de consum. Căutăm, în general, să lichidăm transportul neproductiv...

Cerețăm, pe rînd, ogoarele, stăulele de vite, crescătoria de porci, stațiunea experimentală. Castro ne dă explicații amănunțite, ne întrebă la rîndul lui despre colhozurile și sovhozurile noastre din sud, se întîrește cu muncitorii de la fermă...

Ne interesăm de ciștișul acestora.

— Spre deosebire de cooperative, ne spune primul ministru, fermele sînt întreprinderi de stat. De aceea retribuțiile sînt fixe. Muncitorii beneficiază însă de multe avantaje: apă, consumul de energie electrică, asistența medicală sînt gratuite. Gratuită este și mîncarea servită copiilor în școală. Și aici îi obișnuim cu munca. Copiii au ferma lor unde lucrează în orele libere. În afară de asta sînt organizați în cercuri sportive, au grupele lor de dansuri populare, de desen. E adevărat că situația nu e aceeași în toate fermele, dar în curînd experiența de aici are să fie extinsă peste tot. Primul ministru își încruciează brațele, privește gînditor drept înainte. Da, iar cei mai talentați copii au să fie trimiși să studieze la Academia de Arte...

În timp ce vizităm ferma începe să se întunece. Aici, în Cuba, întunericul se lasă repede. Soarele dispăre vîzînd cu ochii și palmierii își pie d po'eiala, se învîluie în umbre.

— Păcat că ați venit la mine așa de tîrziu. Am mai văzut multe, ne spune Castro urcînd în mașină. Este interesant să-i vezi pe oameni ziua, în toiul muncii.

— Cum credeți: fermele ori cooperativele au mai multe șanse de dezvoltare în viitor? îl întrebăm pe primul ministru.

— Fermele populare, au să dispună de aproximativ 25 la sută din pămînturile fertile ale Cubei. Dar nici cooperativele nu stau în loc. Se dezvoltă repede. Țăranul vede avantajele pe care i le aduce cooperativa și se îndreaptă spre ea. Noi nu creăm cooperative fără ca țăranii să o ceară în prealabil. Numai contrarevoluționarii lansează zvonuri cum că i-am mîna pe țăranii cu forța în cooperative... În ce privește fermele, cum e cea vizitată azi, numărul lor are să se ridice la trei sute.

— În cît timp?

— Anul ăsta au să ia ființă o sută de ferme. Restul — în curs de trei ani... Dacă nu erau la mijloc imperialiștii!...

Mașinile trec prin dreptul unei noi gospodării.

— Întoarce, se adresează Castro șoferului. Să o vizităm citeva clipe.

Din întuneric, în mijlocul drumului, răsare silueta unui ostaș cu pistolul automat în mînă: „Stai!”

— Lasă-ne să trecem, îi strigă primul ministru. Eu sînt, Fidel!...

Apoi sări din mașină și îndreptă fascicolul puternic de lumină al lanternei de buzunar asupra unui uriaș cotet de păsări.

— 50.000 de găini și... toate se ouă! hohoti primul ministru.

Peste cîțiva kilometri mașina oprește din nou.

— E o fermă absolut nouă, ne spune Castro deschizînd portiera. Înainte vreme nu era nimic pe aici. Șase oameni trăiau într-o cocioabă. Acum locuiesc 2.000 de persoane! S-a deschis o fabrică modernă de prelucrare a tomatelor...

Luminîndu-ne calea cu lanterna de buzunar, primul ministru ne conduce spre un alt șir de construcții.

— Abia am terminat aici construcția unor sere pentru creșterea roșiilor. Vă asigur că n-ați văzut așa ceva. Roșiile cresc direct pe nisip...

După ce vizităm și depozitul de produse finite și primul ministru controlează calitatea ambalajului, ne spune:

— Exportăm roșiile în Canada, care continuă să întîrească cu noi relații comerciale. Mai avem și o crescătorie de porci. Să mergem să o vedem...

— Hei, fraților, unde-i scroafa care a fătat deunăzi șoptesprezece porci? strigă primul ministru. Ce zici, se întoarce apoi Fidel spre Leontie al nostru, îi place? — Frumoasă fermă! răspunde Leontie, meritați toate laudele.

— Mda... Cred că și domnul Hrușciov are să ne laude dacă o să ne viziteze, ride Castro.

Ne îndreptăm spre șantierul de locuințe.

— Înainte, cum vă spuneam, aici era numai căsuța de acolo. Pe vremea vizitei lui Mikoian, abia începusem treaba. Acum — priviți!

Într-adevăr, peste tot, aliniate simetric, case cu unul și două etaje.

— În total 400 de case. În două luni de zile sîntem gata. Totul are să fie inundat în verdeață. Da! Și acolo are să fie centrul școlar, un oraș în toată legea și, gîndiți-vă numai — o să aibe forma unei stele în cînd colțuri... Ce ziceți de asta?

— Fidel, poate rămineți să luați masă? îi strigă primul ministru un muncitor. S-a făcut tîrziu și v-o fi foame!...

— Nu-i nimic. La Sierra-Maestra nu mîncam cite patru zile în șir și acum să nu răbdăm o seară? Apoi, aruncînd o privire pe ceasul-brățară de la mînă: Da, e timpul să plecăm. Oamenii ne-or fi așteptînd.

Mașinile se umesc din loc.

Mulțumim primului ministru pentru frumoasa călătorie.

— Imi pare rău că n-am putut să merg mai de-

parte, ne spune el. Sper însă că a fost o călătorie utilă...

Mașinile se apropie de Havana. În timp ce trecem prin dreptul hipodromului, Castro privește cu o mînă aeră mașinile luxoase care-și așteaptă, se vede, stăpînii.

Împielitații! Într-o vreme ca asta le arde de curse de cai!... Dar poporul Havanei — se află acolo, la miting!

Și primul ministru întoarce butonul aparatului de radio. Din aparat răzbate un vuiet puternic de glasuri omeneste. Poporul ascultă cuvîntarea președintelui Dorticos. Dar jată că în curînd ovățiile încep să se audă chiar din stradă. Mașina se apropie de palatul prezidențial... Sute de mii de havanezi — bărbați, femei, copii s-au adunat acolo ca să-și afirme încă o dată solidaritatea cu guvernul revoluționar, dorința neclintită de a lupta pînă la capăt pentru construcția Cubei noi.

...Peste câteva minute îl zărim din nou pe Castro, în balconul palatului prezidențial. Poporul îl întîmpină cu urale nesfîrșite.

— Pururi cu Fidel! În frunte cu Fidel, patria va-nvinge! scandează întreaga piață.

Castro se apropie de microfon, ridică mîna. Se face liniște.

În seara aceea l-am auzit rostînd:

— Viitorul minunat al patriei ne aparține, pentru că știm cum să-l cucerim! De aceea azi cu și mai multă mîndrie, cu și mai mare credință, cu și mai multă demnitate ca oricînd înainte repetăm: „Patria sau moartea! Vom învinge!”

Cuvintele lui Fidel electrizează mulțimea. Din zeci și zeci de mii de piepturi, cutremurînd văzduhul, cubanii îi răspund:

— Venceremos! Venceremos!...

I. Voronov

Havana-Moscova

De câteva săptămâni opinia publică sovietică discută cu însuflețire calitățile lucrărilor tehnice, științifice, de literatură și artă propuse pentru a candida la Premiile Lenin.

Presa a inițiat rubrici speciale pentru analiza meritelor și neajunsurilor acestor lucrări, în lumina criteriului de bază formulat în Hotărârea C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.: „Premiile Lenin vor fi decernate pentru lucrări excepționale, care contribuie la rezolvarea sarcinilor construcției comunismului și ridicării nivelului de cultură al societății sovietice”. Nenumărate scrisori, articole, note sosite la redacțiile ziarelor sovietice din toate colțurile țării, mărturisesc puternicul interes al oamenilor sovietici pentru soarta celor mai bune producții intelectuale ale epocii trecerii la comunism.

Candidaturi științifice la Premiile LENIN

Rolul științei în viața societății sovietice, în preocupările oamenilor a crescut enorm. Creația științifică încetează de a mai fi produsul exclusiv al unor personalități creatoare, puse în condiții favorabile, spre a deveni din ce în ce mai mult un fenomen de masă, un proces la care participă în mod nemijlocit din ce în ce mai multe persoane ocupate în profesii așa zis „necreatoare”. Etapa construcției desfășurate a comunismului înseamnă o pătrundere mereu mai adâncă a principiilor științei, a celor mai variate forme ale culturii în conștiința maselor, înseamnă că excepționalul creației științifice sau artistice se difuzează în masa producătorilor de bunuri materiale și spirituale contribuind la avântul general și multilateral al societății.

În domeniul științei, institutele de cercetări ale Academiei U.R.S.S. și filialele lor, societățile științifice, ministerele și secțiile Comitetului pentru decernarea Premiilor Lenin au propus o serie de monografii de mare valoare teoretică, cu vaste posibilități de aplicare în practică.

În matematică, a fost propus un „Ciclu de lucrări asupra geometriei numerelor” de B. A. Venkov (prezentat de Societatea matematicienilor din Leningrad) și un „Ciclu de lucrări în domeniul teoriei homotopice a reprezentărilor continue” de M. M. Postnikov (propus de Institutul de matematică al Academiei de Științe a U.R.S.S.); în fizică, „Cursul de fizică teoretică” (mecanica și teoria câmpului) al lui L. D. Landau și E. M. Lifșitz, cunoscut și publicului românesc (prezentat de Institutul pentru problemele fizicii „S. I. Vavilov”); în aerodinamică ciclul lucrărilor lui I. G. Cernii intitulat „Aerodinamica curenților cu unde puternice de șoc”, de mare importanță practică și teoretică.

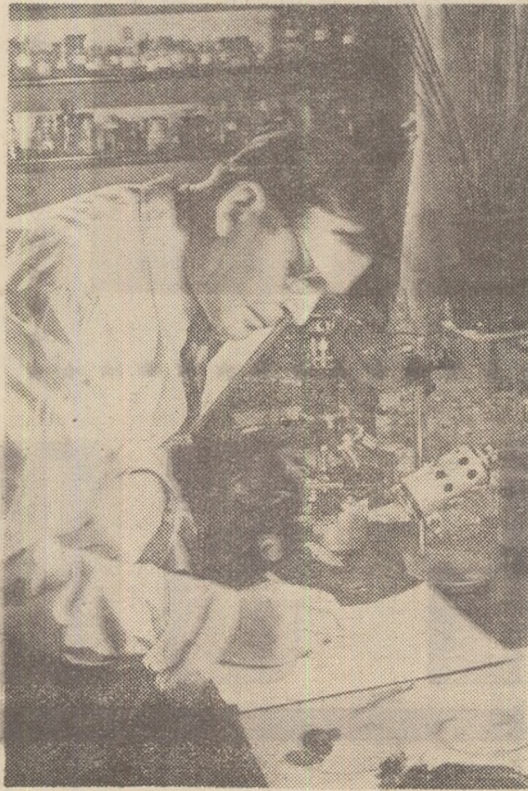
În geologie, se remarcă monografia în două volume a lui N. M. Strahov „Bazele teoriei litogenezei” (lucrare propusă de secția de geologie și geografie a Comitetului) și „Noua hartă tectonică a U.R.S.S. la scara 1: 5.000.000” de N. I. Nikolaev și S. S. Schultz (lucrare prezentată de Institutul de explorări geologice din Moscova); în biologia generală a fost propus pentru înaltă distincție, de către Universitatea din Leningrad, un volum al „Faunei U.R.S.S.” de A. V. Ivanov; în biologia teoretică a fost propusă lucrarea lui V. N. Sapoșnikov „Fiziologia metabolismului microorganismelor în corelație cu evoluția funcțiilor”, care este o aplicare a principiilor evoluționismului la studiul funcțiilor biochimice ale microorganismelor. Până nu de mult, în microbiologie domnea ideea unității absolute, a identității proceselor biochimice care alcătuiesc metabolismul microorganismelor. Această idee a jucat un timp un rol pozitiv în știință, dar a devenit perimată în lumina noilor date experimentale. V. N. Sapoșnikov demonstrează, pe baza unui uriaș material propriu de microbiologie generală și tehnică, diversitatea funcțiilor metabolice și de adaptare ale diverselor forme de bacterii care stau pe trepte diferite ale evoluției. În acest fel, el stabilește o succesiune riguroasă a formelor bacteriene în funcție de tipurile lor de metabolism, un fel de „tablou al lui Mendeleev” al lumii invizibile vii. Lucrarea este singura de acest gen în literatura mondială.

Agrobiologia este bogat reprezentată prin propunerile Academiei de științe agricole „V. I. Lenin”, care cuprind lucrări colective ca „Rolul biologic al microelementelor și aplicarea lor în agricultură”, „Elaborarea unor metode de selecție și producere a semințelor-elită la porumb, crearea unor soiuri hibride de înaltă fertilitate și introducerea lor pe scară largă în agricultură”. Lucrarea lui I. A. Șarov intitulată „Exploatarea sistemelor hidroameliorative”, a lui N. S. Petinov cu titlul „Fiziologia grâului irigat”, și a lui I. V. Larin „Bazele teoretice și procedeele practice de ameliorare și folosire rațională a pășunilor și finetelor în U.R.S.S.” ș.a. dovedesc orientarea agrobiologiei sovietice către acele lucrări care-și pot găsi o aplicare nemijlocită în practica colhozurilor și sovhozurilor.

Trebuie remarcate de asemenea, două monografii în domeniul medicinei, dovedind progresele realizate în cercetarea bolilor noi, ca și punerea la punct a unor procedee chirurgicale de înaltă tehnicitate în medicina sovietică. Ele se intitulază „Distrofia hepato-cerebrală” de N. V. Konovalov și „Elaborarea și introducerea în practică a unor metode de terapie chirurgicală a bolilor pulmonare”, realizată de un colectiv de autori (lucrarea e propusă de Institutul de chirurgie pectorală al Academiei de Științe a U.R.S.S.). În domeniul științelor sociale se remarcă două lucrări de filologie, ambele propuse de secția de filologie a Comitetului și anume „Dialectologia germană” de V. M. Jirmunski și lucrarea lui V. V. Vinogradov „Despre limba opere-

lor literare”. De asemenea, pe tărîmul istoriei teoriilor sociale premarxiste a fost propusă de către Institutul de Istorie al Academiei de Științe a U.R.S.S. cartea lui V. P. Volghin, „Dezvoltarea gândirii sociale în Franța secolului al XVIII-lea”.

În domeniul tehnologiei, caracterul lucrărilor propuse scoate în evidență una din caracteristicile Uniunii Sovietice: „industrializarea” științei, ștergerea hotarelor dintre tehnică și știință, colțar al ștergerii treptate a deosebirilor dintre

Profesorul de zoologie A. Ivanov candidează la Premiul Lenin cu lucrarea „Fauna U.R.S.S.”.

munca manuală și cea intelectuală. Iată, de pildă, lucrarea „Exploatarea complexă a surselor marine de petrol în R. S. S. Azerbaidjană”, care a permis să se efectueze în industria petroliferă lucrări de construcție într-un ritm extrem de rapid, indiferent de starea mării, de anotimp. În condiții hidrometeorologice dintre cele mai grele au fost construite instalații la adâncimi de 40-60 m, elaborate metode complexe pentru apărarea lor de coroziune, ridicat un oraș marin, unic în lume, legat de pământ printr-o linie de elicoptere. Rezolvarea acestor probleme tehnice de uriașă dificultate a făcut să crească productivitatea extracției de țifei de 3,7 ori, prețul de cost scăzând în același timp de 2 ori. Iată deci, motive întemeiate pentru ca această lucrare să fie prezentată pentru premiere. În același domeniu al tehnologiei este propusă și lucrarea colectivă a Combinatului leningrădean de construcții intitulată „Elaborarea construcției de locuințe pe bază de prefabricate mari, tehnologia fabricării acestora și introducerea lor pe scară largă în practica construcțiilor”.

Discutarea în ziare, participarea de masă la această dezbateră a candidaturilor pentru Premiile Lenin vâdește în mod concret încă o latură a democratismului orînduirii sovietice. Discuția nu se poartă numai prin aprecieri pozitive. Numeroase sînt luările de poziție critice sau autocritice. Unele colective nu-și consideră încă lucrările suficiente de elaborate în conținut sau de finisate în formă spre a merita înaltă distincție. Valoarea unor lucrări a fost discutată, considerîndu-se îndeobște că pentru a merita Premiul Lenin e necesar ca o lucrare științifică să-și fi dovedit de pe acum deplina ei eficacitate economică. În această discuție care a antrenat un mare număr de participanți sînt formulate exigențe științifice și morale extrem de înalte.

Recent, Comitetul pentru Premiile Lenin în domeniul științei și tehnicii, a publicat lista lucrărilor admise pentru concurs, confirmînd, judecata făcută de organizațiile științifice și de opinia publică, exprimată prin presă.

I. Mărculescu

Pentru ridicarea fertilității solului

Problema activizării rezervelor moarte ale solului — adică substanțele minerale neasimilabile de plante — prin intensificarea proceselor microbiologice este o problemă de mare actualitate pentru dezvoltarea agriculturii sovietice. Rezolvarea se încadrează în planul de măsuri prevăzute de recenta Plenară a C.C. al P.C.U.S. În această ordine de idei, acad. T. D. Lisenko preconizează în cuprinsul unui articol recent apărut în presa sovietică extinderea aplicării compostelor, cum este numit amestecul de îngrășăminte naturale, organice și minerale.

Este numai un aspect al interesului neabătut al oamenilor de știință sovietici pentru sprijinirea producției agricole, pentru legarea cât mai strînsă a științei de necesitățile practicii, de viață.

În momentul de față, lupta pentru avîntul agriculturii este una din cele mai importante condiții ale construirii societății comuniste. Recentă plenară a C.C. al P.C.U.S. a dezbătut amplu, multilateral și profund problemele dezvoltării producției agricole. În cadrul măsurilor preconizate de plenară în vederea unei creșteri rapide a producției agricole se prevede o ridicare a rolului științei și experienței înaintate în practica agricolă. În legătură cu așezarea producției agricole pe o bază științifică mai solidă, tovarășul N. S. Hrușciov a subliniat necesitatea de a se apela cu mai multă hotărîre la știința agricolă și în genere la sprijinul științei care, legată de viață, poate ajuta producția și s-o facă să progreseze.

Captivați de marea eficacitate a îngrășămintelor minerale, atît pedologii cît și agrochimistii sînt tentați să nu acorde atenția cuvenită problemelor de activizare a fertilității potențiale a solurilor. Acad. T. D. Lisenko consideră ca o lipsă serioasă faptul că pînă în prezent modul de hrănire a plantelor, calea biologică de ridicare a fertilității solului, n-a găsit recunoașterea cuvenită. Stabilirea mecanismului de activizare a proceselor biologice a microelementelor din complexe organice și a formelor de participare a acestor complexe în activarea proceselor fiziologico-biochimice are o importanță deosebită în momentul de față — subliniază acad. Lisenko.

Importanța activizării rezervelor moarte ale solului prin intensificarea proceselor microbiologice devine cu atît mai mare dacã ținem seama că producția de cereale planificată pentru 1965 va extrage din sol circa trei milioane tone azot, ceea ce echivalează cu cincisprezece milioane tone sulfat de amoniu pur. Celelalte culturi vor necesita cantități de cîteva ori mai mari. Evident că industria chimică nu va putea să satisfacă complet aceste necesități.

Elementele fundamentale de care au nevoie plantele sînt acumulate în sol în cantități mari. Astfel, pentru a obține o recoltă medie de cereale în solurile podzolice și cele cenușii, rezerva de azot ajunge pentru 60-75 ani dacã luăm în considerare un strat gros de 20 de centimetri; într-un strat de cernoziom de aceeași grosime cantitatea de azot ajunge pentru 170-230 ani. Un strat de soluri podzolice și cenușii gros de un metru ar putea asigura hrănirea plantelor cu azot timp de 130-150 de ani, iar un strat de cernoziom de aceeași grosime ar asigura recolta timp de 500-700 de ani.

În ce privește rezervele de potasiu, ele sînt atît de mari în majoritatea solurilor, încît ar ajunge pentru o perioadă de peste 2.000 de ani. Din păcate, cea mai mare parte a rezervelor de substanțe nutritive din sol este repartizată sub formă de compuși greu accesibili sau absolut inaccesibili plantelor. De pildă, cantitatea de azot asimilată de plante dintr-un strat de 20 centimetri de podzoli și soluri cenușii este de 0,8 iar din cernoziomuri de 0,25, la un strat de un metru ea este respectiv de 0,4 și 0,06.

Această situație ridică problema procedeele de mobilizare a fertilității potențiale a solurilor, în așa fel ca cel puțin o parte a substanțelor nutritive să fie trecută în stare activă. Acționarea rezervelor moarte ale solului este posibilă numai prin intensificarea proceselor microbiologice.

Conceptia că fertilitatea eficientă a solului se realizează prin activitatea microorganismelor este confirmată de dependența directă care există între bogăția solului în microbi și calitățile lui considerate din punct de vedere agricol.

Activizarea proceselor de mobilizare poate fi realizată printr-un sistem de lucrare rațională a solului, prin utilizarea justă a resturilor de miriști, în special a paielor, prin folosirea pe scară largă a compostelor, prin cultivarea plantelor care acumulează azotul, prin aplicarea rațională a îngrășămintelor. De asemenea, aratul modifică regimul aerului și al apei, favorizînd procesele microbiologice nu numai din stratul arabil, ci și din stratul aflat dedesubtul acestuia.

Analizînd zona fără cernoziom, unde solul este relativ acid și sărac în humus, acad. T. D. Lisenko preconizează activarea proceselor microbiologice prin utilizarea compostelor de gunoi de grajd și turbă uscată și de gunoi de grajd și pămînt la care se adaugă făină dolomitică sau var și făină de fosfor.

Aplicarea acestui îngrășămint pe solurile acide, podzolice, necesită înobilarea lor cu var și fosfor. Amendarea cu var este o măsură agrotehnică importantă care neutralizează aciditatea solurilor, îmbunătățește mediul nutritiv și ridică eficacitatea îngrășămintelor. Amendarea cu var a compostelor din gunoi de grajd și turbă este avantajoasă nu numai din punct de vedere biologic ci și din punct de vedere economic. Acest îngrășămint se obține ușor, iar zăcămintele de turbă și calciu sînt mult răspîndite.

La fel de economică este și pregătirea compostelor de gunoi de grajd și pămînt care a dat rezultate foarte bune.

În ambele cazuri se obțin îngrășăminte valoroase și se creează condiții de viață pentru microorganisme. De asemenea, se ridică coeficientul de utilizare a substanțelor nutritive și eficacitatea economică a îngrășămintelor.

Cele de mai sus sînt încă o ilustrare a modului cum oamenii de știință sovietici contribuie la găsirea soluțiilor celor mai potrivite pentru mobilizarea rezervelor de creștere a producției agricole.

Aneta Spiridon

Cum se AL SA

Făurirea unei societăți noi ca cea socialistă și cu atât mai mult construirea societății comuniste implică, în mod necesar, transformarea moralei. Este evident că raporturile dintre oameni nu pot fi aceleași într-o societate bazată pe devotamentul față de colectivitate și într-o societate întemeiată pe profitul individual. Un prieten căruiu i-am împărtășit intenția de a scrie despre „morală socialistă” mi-a spus că, după părerea lui, n-ar exista o „morală socialistă”, ci o morală pur și simplu. Dar nu cred de loc că are dreptate. Într-un regim capitalist morală interzice, de pildă, furtul și crima, dar nu interzice de fel furtul muncii altora, pe care noi îl numim „exploatarea omului de către om”. Mai mult încă, ea preconizează chiar acest soi de furt și-i cinstește pe cei ce izbutesc să-l practice cu mai mult succes. În același timp, morală capitalistă îngăduie propaganda în favoarea formelor de asasinat în masă ca războiul și genocidul colonial, în timp ce în U.R.S.S. această propagandă este interzisă prin lege.

În sfârșit, morală capitalistă nu obligă pe nimeni să muncească. Dragostea de muncă e insuflată elevilor aproape exclusiv în școlile comunale, adică în formele de învățământ popular, dar în general munca e considerată ca un blestem. În practică, idealul constă „în a munci cât mai puțin posibil”. În socialism, dimpotrivă, societatea se întemeiază pe două principii bine cunoscute: „Cine nu muncește nu mănincă” și „De la fiecare după puterile lui, fiecărui după munca sa”.

Așa încât nu numai că există o morală specific socialistă, dar ea ridică o infinitate de probleme, cu atât mai greu de rezolvat, cu cât multe dintre ele sînt absolut noi. Morală creștină numără două mii de ani de practică și, cu toate acestea, eșecurile ei sînt evidente. Putem să ne închipuim de câte greutăți se lovește făurirea și traducerea în viață a unei morale care are în spatele ei ceva mai mult de patruzeci de ani de practică.

Nu-i lipsit de interes să semnalăm aici în trea-

Coresp

cât și rolul adevăr, pe
In gener
dacția unu
pe care le
fața loculu
fice. Apoi
cepe...

Observa
noască efie
adevărat s
siv al dem

Cine nu

E limpede
muncește
mers al sa
spune că a
unde rezult
o manifest
de oameni
atit mai b

Se înțel
damental
fi absurd
alteceva d
șească fără
desăvirșire
luptă
ccrea și p
menilor.

Munca
mai ales

OMUL SOVIETIC

Biroul care găsește anii pierduți

Există la Moscova un birou special — cu o misiune neobișnuită — și nu exagerăm cînd spunem: pasionantă; acest birou se ocupă cu restabilirea legăturilor dintre membrii familiilor despărțite de război printr-una din acele întimplări brutale, absurde și neprevăzute — care sînt ale războiului! Oameni care s-au pierdut atunci unii de alții și n-au încetat pînă astăzi să se caute îi scriu Elenei Vasilievna Davidova care lucrează la acest birou și care pentru meritele ei deosebite se bucură de faima de a fi devenit o specialistă în asemenea probleme de depistare a urmelor pierdute. Probleme de cele mai multe ori foarte dificile.

Pe masa Elenei Vasilievna se adună tot felul de scrisori care închid între paginile lor, zguduitoare documente umane, istorisiri ce vorbesc despre dramele războiului — despre destinele unor oameni. Multe scrisori sfîrșesc cu un simplu și patetic strigăt: „Ajutați-mă să-mi găsesc părinții!”

O asemenea scrisoare a venit într-o zi din partea unui tînăr — Tolea Masov. Cu 19 ani în urmă el a fost adus de la spitalul Botkin, la o casă de copii, fără să se știe nimic despre părinții lui.

Și iată că astăzi, după aproape 20 de ani, cîtînd în ziare cum datorită sprijinului autorităților sovietice și, în deosebi, al acestui birou special din Moscova — și alți sinistrați sentimentali ca dînsul, victime ale războiului, și-au regăsit familia — s-a adresat și el Elenei Vasilievna. Elena Vasilievna a început metodic cercetările — cu un prim drum la spitalul Botkin, nădăjduind să găsească printre vechile scripte fișa de internare din urmă cu 19 ani a lui Tolea. După zile întregi, în care a răscolit toată arhiva spitalului, a reușit în sfîrșit să dea de fișă — dar ea nu cuprindea nici o indicație, nici o referință la părinții copilului. În schimb, Elena Vasilievna a

găsit fișa unui alt băiețel care fusese internat la spital odată cu Tolea. Era o urmă pe care se putea porni: poate părinții acestui copil îi puteau spune ceva despre părinții lui Tolea.

Era o ipoteză — o investigație în plus — un efort în plus dar mai ales o speranță care nu trebuia pierdută.

Și rezultatul: într-adevăr, oamenii pe care i-a găsit, mergînd pe firul indicat de fișă, își aminteau de Tolea. Își aminteau că el pe vremea aceea mergea la un cămin de copii — care astăzi nu mai există însă — a fost distrus de război.

I-au descris vag căminul... Au indicat vag, locul unde se afla pe atunci.

Elena Vasilievna a început să colinde străzi întregi. Intra din casă în casă. Încea să obțină informații de la administratori de blocuri, oprea trecători, întreba:

— Poate știți unde a fost pe aici, înainte de război, un cămin de copii?

Cînd îi adresezi unui cetățean sovietic o asemenea întrebare în transparența căreia știe să descifreze, cu o anume receptivitate proprie lui tot ceea ce înseamnă problemă umană și cînd o dată cu întrebarea, îi comunică un sentiment și o responsabilitate, îl simți deodată angajîndu-se. E alături de tine gata să te ajute.

Așa s-a întîmplat că la cercetările Elenei Vasilievna s-au alăturat zeci și zeci de oameni! Ei au pornit pe urmele fostului cămin, au umblat din curte în curte, din casă în casă. Își vizitau vechii cunoscuți, foștii vecini — recoltau cu un zel, cu o sete extraordinară de a putea fi de folos informații, date, amănunte — pe care alergau apoi să le comunice, la biroul ei, Elenei Vasilievna. Nu-și crușau nici un efort pentru a veni în ajutorul lui Tolea, un om pe care nu-l cunoșteau, dar a cărui durere le era cunoscută pentru că aveau toată capacitatea spre a o înțelege. Și de aceea nici nu le putea rămîne străină.

O altă scrisoare, de la un tînăr, Volodea, a rugat-o pe Elena Vasilievna Davidova să-l ajute să-și regăsească mama.

Era vorba de o întîmplare care își are începutul într-una din tragediile anului 1941: un tren s-a oprit într-o gară mică, aproape de Zaporojie. Era o zi fierbinte de vară. Cîteva femei au coborît din vagoane să aducă apă pentru copiii lor care plîngeau de sete. Cînd peste cîteva clipe mamele s-au întors... trenul plecase departe, spre necunoscut, cu copiii lor.

Așa a despărțit războiul familii întregi.

Printre copiii care au plecat în ziua aceea cu trenul acela, se afla și Volodea, împreună cu sora lui mai mare Lena și cu fratele lui mai mic, Andrei. Războiul i-a smuls de lîngă mama lor — iar mai tîrziu — pe toți trei — unul de lîngă celălalt, pierzîndu-și pînă în zilele noastre urma.

Și poate că nu s-ar fi regăsit niciodată fără Elena Vasilievna care nu s-a mulțumit să-și declare misiunea încheiată decît după ce punînd în mîinile lui Volodea adresa mamei lui Albertina Andreevna Valț, și-a continuat cercetările pentru a o găsi și pe sora lui Volodea și pe fratele lui. Pentru ca fericirea să fie într-adevăr întregă, familia trebuia reunită, în plinul ei. Aceasta, firește, cu prețul unui șir de acțiuni, cu prețul unor tribulații, deplasări, cereri, corespondențe, căutări, cercetări, cu multe, multe eforturi dar compensate toate de marea fericire de a putea aduce fericirea...

Și întotdeauna, sprijinită de bunăvoința, de interesul, de simpatia, de participarea spontană și totală pentru cauză — a celor din jur — a cetățeanului de pe stradă, oprit din drumul lui, cu o întrebare, peste care, oricît ar fi de grăbit, de preocupat de propriile lui probleme, nu poate trece nepăsător niciodată.

Sidonia Drăgușanu

tidului. La
date societ
luate drept
pe chelang

Exemple
lentina Ga
în cursul u

Viața Va
destinul m
i-a fost uc
lentina a
ajuta frații
dar ucinic
Vișni Volod
fi o muncii

După un
Comsomol
situația sa
și să invet
ajungă să
găzi din fo
bindite de
să rămîna

Intr-o
brigada de
dașă, ultim
însemna nu
tuația de
exemplu —
dînd așa p
ce-o prime
au scris m
brigada a
codașă a
ci și în ce
să arătăm
țelească și
sindicală
șul Hrușci
periențe, c
Cu prilejul
N. S. Hruș

= Cred
judecă
putea nici
nunța de
schimbul
Valoarea
faptul că
motiv de
votamentu
In clipa

ASELEA SIMT

de Pierre Courtade
 ondentul ziarului l'Humanité

pe care-l joacă presa în lupta pentru
 tru etica nouă.

l, lucrurile se petrec cam așa: la re-
 ziar sosește o scrisoare. Dacă faptele
 semnaleză sint demne de interes, la
 este trimis un redactor ca să le veri-
 crisoarea e publicată și „povestea” in-

rii realității sovietice trebuie să recu-
 ența acestui procedeu care este un
 nument al democrației socialiste, inclu-
 crației interne de partid.

munceste nu mănincă

că respectarea principiului „cine nu
 mănincă” e esențială pentru bunul
 ietății socialiste. În genere se poate
 est principiu e respectat cu strictețe. De
 și una din cauzele ostilității pe care
 față de societatea socialistă o seamă
 care, în țările capitaliste, mănincă cu
 e cu cât muncesc mai puțin.

e, aplicarea acestui principiu fun-
 re o vigilență mereu trează. Căci ar
 ne închipuim că indivizii care nu fac
 să se gindească cum să se îmbogă-
 clinească un deget, au dispărut cu
 mpotriva acestor tendințe și vestigii
 n principal pe două căi: prin edu-
 stimularea interesului personal al oa-

educaie desfășurată e impresionantă,
 cadrul școlii, al Comsomolului, al Par-

expoziție de țesături sovietice, despre care ambasa-
 dorul Franței a declarat că ar fi „remarcabilă” și
 care, într-adevăr, e remarcabilă.

La intrarea în expoziție, în fața podiului unde
 se desfășoară defilarea manechinelor, ale căror
 toalete pot fi asemuite cu cele mai reușite pre-
 zentări ale Occidentului, se află un mare portret
 al Valentinei Gaganova care primește felicitări din
 partea lui Hrușciov.

Asta-i povestea Valentinei. Ar fi însă o greșeală
 să credem că din exemplul Gaganovei este trasă
 concluzia că sentimentul onoarei politice, devota-
 mentul pentru cauza comunismului sint stimulente
 suficiente pentru cei mai mulți dintre oameni. În
 practică nu poate fi așa, și nici nu este așa. Con-
 ducătorii Uniunii Sovietice consideră absolut neces-
 ar ca principiul leninist al cointeresării materiale
 să fie aplicat fără șovăială. E o problemă asupra
 căreia C.C. al P.C.U.S. a revenit în ultimul timp
 în câteva rânduri, mai ales în ce privește agricul-
 tura. Civilizația sovietică nu e nici egalitară, și nici
 militară. E o civilizație în care oamenii trebuie să
 muncească nu numai pentru a se realiza în cadrul
 colectivității, ci și pentru a trăi mai bine.

„Noia frontieră” a U.R.S.S.

Se știe că, într-un discurs electoral, J. F. Kennedy
 a cerut poporului american să pornească la cucer-
 irea „noii frontiere” a Statelor Unite. Noul pre-
 zedinte făcea aluzie la spiritul care i-a însuflețit
 odinioară pe pionierii ce porneau spre Far-West,
 dorind ca aceeași îndrăzneală, aceeași neclintită
 energie să însuflețească și America de astăzi.

Ar putea să pară puțin surprinzător: dar expresia
 asta, „noia frontieră”, poate fi întâlnită și în
 presa sovietică, în „Sovetskaiia Rossia”, de pildă,
 care vorbește despre „noia frontieră a Rusiei”...

E adevărat că și există oarecari asemănări în-
 tre Uniunea Sovietică de astăzi și America de altă-
 dată, aceea a exodului spre vest, între oamenii care

odinioară plecau spre California și tinerii sovietici
 care-au pornit să prospecteze pământurile virgine
 ale taigăi siberiene unde poți străbate mij de kilo-
 metri fără să întâlnești suflet de om... Da, există
 ceva comun, și anume îndrăzneala, spiritul de oventură
 în sensul bun al cuvântului, imaginația...

Dar există și o diferență fundamentală, născută
 din deosebirea dintre morala capitalistă și cea so-
 cialistă. Oamenii care pornesc să cucerească „noile
 frontiere” ale Uniunii Sovietice în Siberia, în Ka-
 zahstan sau pur și simplu la Moscova, în propria
 lor uzină, în laborator sau în colhozurile Ucrainei
 sint în majoritatea lor oameni de tip nou, cărora
 mentalitatea goanei după aur sau frământarea
 funcționarului american care se istovește muncind
 pentru a-și schimba mașina, trăind cu spaima de
 patron, le sint tot atât de străine ca și omului
 modern mentalitatea sau preocupările unui cavaler
 medieval.

Se înțelege, tinerilor și tinerelor sovietice nu le
 este indiferent perspectiva de a câștiga încă 500
 de ruble sau de a avea o locuință mai bună dar,
 ceea ce contează în primul rând pentru ei este
 sentimentul că participă la o operă care conferă
 vieții un farmec deosebit.

Bineînțeles lucrul e valabil pentru cei mai mulți,
 dar această rezervă e aplicabilă oricărei acțiuni
 umane iar, în cazul nostru, din ce în ce mai rar.

Observația lui Lenin după care copacul nu tre-
 buie să ascundă pădurea este astăzi mai adevă-
 rată ca oricând. Celor citorva inși care au devenit
 adevărate corpuri străine în societatea sovietică li
 se opun sute de milioane de bărbați și femei care
 muncesc ca niște adevărați cuceritori la construc-
 irea unei lumi în care oamenii vor putea deveni cu
 adevărat fericiți. Morala socialistă triumfă în uzi-
 nele în care conștiința muncitorilor a ajuns la un
 asemenea grad de dezvoltare încât, recent, a fost
 posibilă suprimarea totală a controlului de fabrica-
 ție. Ea triumfă în numeroasele întreprinderi în care
 chiar muncitorii țin socoteala muncii prestate și își
 încasează salariul de la fondul comun fără nici o
 supraveghere, sau în transporturile publice din
 Moscova ori din alte mari orașe sovietice unde
 tramvoiele sau troleibuzele funcționează fără taxa-
 tori și controlori și în care publicul nu se gindește
 o clipă să se eschiveze de la plata călătoriei. Ea
 triumfă pretutindeni unde apare și se dezvoltă ceea
 ce un muncitor fruntaș din Viborg numea nu de
 mult „al șaselea simț al omului, simțul responsa-
 bilității permanente față de statul socialist”. Ea
 triumfă într-o societate dreaptă în care, cu fiecare
 zi ce trece, dictonul „fiecare om este constructo-
 rul fericii sale” devine tot mai adevărat.

Făuritori ai propriilor destine...

Pe continentul sovietic sint oameni care te fac să te gindești
 la celebrele fluvii ale lumii — Volga, Mississippi, Nilul. Sint oa-
 menii care străbat — aidoma marilor ape curgătoare — pămîn-
 turile cele mai diferite, toate formele de relief, din munți pînă în
 șes. Sint oameni care — după chipul, asemănarea și forța fluvii-
 lor — fertilizează locurile străbătute și așa cum orașele caută să
 se instaleze pe cursul rodnicilor ape, la fel și contemporanii
 acestor oameni aspiră să se așeze în preajma acestor ființe-fluvii.

Mai mult: supuși unei enorme forțe gra-
 vitaționale — patosul muncii comuniste —
 oamenii-fluvii curg spre confluința cu alți
 oameni-fluvii, se întîlnesc cu ceilalți pe în-
 tregul continent sovietic, în cele mai diferite
 puncte, la Pol sau în Crimeea și această
 conjuncție are frumusețea și măreția unei
 utopice întîlniri între Volga și Nil. Luați —
 așa cum ați lua în palmă apă din Volga —
 un simplu tren care pleacă din Moscova
 spre Siberia. Luați-l în palmă, priviți-i com-
 partimentele. Ghenadi Arefiev — un sergent
 demobilizat din Moscova — conduce la Bratsk
 un grup de tineri din raionul Lenin. Băieții
 au prosepțimea unor pîrîuri. În 60 au ter-
 minat școala medie și au vrut să se îndrepte
 spre Komsomolskul de pe Amur; l-au întîl-
 nit însă pe Arefiev care i-a convins să ia
 alt curs — la Bratsk pe Angara. Alături (con-
 fluența, după cum vedeți, are loc chiar în
 tren, în gara Moscovei) Vladimir Trofimovici
 Levin pleacă cu soția tot la Bratsk. Levin e
 realmente un fluviu, poate chiar că a sorbit
 din Volga, după cum spun legendele rusești
 consacrate celor puternici. Om la 50 de ani,
 Levin a făcut Marele Război pentru Apăra-
 rea Patriei, străbătînd țara, ca orice soldat,
 trecîndu-i granițele, eliberînd Polonia, căzînd
 rănit la Danzig. A fost rănit de două ori la
 cap, de două ori în picior, și a rămas fără o
 mînă. Soția lui s-a prăpădit în blocada Le-
 ningradului. La 36 de ani, după război, a ab-
 solvit școala tehnică de construcții; s-a re-
 căsătorit și a plecat la hidrocentrala de la
 Mingheceaur; a ridicat hidrocentrala, a făcut
 doi copii, a înălțat acolo o casă. A lăsat
 casa de la Mingheceaur și a plecat cu fami-
 lia în Uzbekistan, pe șantierul hidrocentralei
 de la Hișran. (Luați o hartă pentru a urmări
 itinerariul acestui om-fluviu). După ce, în
 cele mai cumplite călduri, în vînturile uscate
 ale Samarkandului, a construit hidrocentrala
 (mai exact — specialitatea lui sint drumurile
 de acces) a plecat — nici mai mult, nici
 mai puțin — în nord, mai precis, dincolo de
 cercul polar (lăsați harta, distanța Uzbekis-
 tan—Polul Nord v-o puteți imagina și fără
 hartă) pentru a pune terasamentul căii ferate
 Dudinka-Norilsk. După clima Uzbekistanului
 — gerurile, mlaștinile și dezghețurile Polului.
 De la Pol, s-a îndreptat spre Siberia, la
 Bratskul de pe Angara. Un camion s-a răs-
 turnat peste el într-o zi de muncă; i-au fost
 sfărîmate clavicula și maxilarele; a zăcut 17
 zile între viață și moarte, pe urmă a coborît
 la Stavropol (luați harta), în orașul soției,
 unde medicii, analizîndu-l, s-au crucit și l-au
 pus pe picioare. După ce s-a ridicat din pat,
 întremat, Levin a pornit cu familia din Sta-
 vropol, iar la Bratsk. Are de întemeiat o
 mare porțiune de șosea, după care itinerariul
 acestui fluviu (repet — probabi) inspirat de
 puterile măicuței Volga) este următorul:
 hidrocentrala Ust-Ilinsk, apoi Iakuția. Odată
 cu Levin, în același tren, se îndreaptă spre
 Siberia fertilă: geologi în căutare de dia-
 mante; învățătoarea Liubov Serkina, plecată
 în concediu la Soci, acum în drum spre Ia-
 kuția, la școala unde profesează (Soci — Ia-
 kuția); soldați demobilizați; Ada Emelia-
 nova din Sverdlovsk, o femeie tînără, cu un
 copil în brațe, în drum spre Irkutsk, mai
 exact spre baraca 42 din Irkutsk unde o aște-
 aptă soțul, tractorist. (Sverdlovsk — Ir-

kutsk, alt itinerariu). În taiga, la gara Vihorevka,
 se urcă în tren inginerița Maria Efa-
 nova, care lucrează la marea combinat si-
 berian pentru construcții de case și o simplă
 croitoreasă, cu un buchet de flori, Nadia
 Melliaeva — spre Bratsk, la atelierul de
 mode din orașelul celebru. La punctul de
 confluență Vihorevka, fluvii Vasili Levin
 primește ca afluenți pe cei care fac case și
 rochi...

Dar sint fluvii cu care inginerii diamanti-
 feri, Levin, croitoreasa din Bratsk și piraieles
 lui Arefiev nu s-au întîlnit. Iată fluvii Boris
 Kovalenko. Un tînăr urias, de proporții fi-
 zice ale bogatirilor legendari, mecanizator
 arhicunoscut pe șantierul hidrocentralei de
 la Voljsk, chiar pe Volga. Un om năvalnic,
 entuziast, permanent agitat și nemulțumit de
 sine, de matca pe care curge. „Nu m-am
 născut la timp”, se plînge cunoscuților. „Dacă
 m-aș fi născut în timpul Revoluției, s-ar fi
 auzit de mine ca de Jelezneak”. A in-
 trat muncitor în mină, dar în război nu a
 putut lupta fiind prea mic. A suportat dure-
 rea virstei fragede, lucrînd ca marinar în
 Orientul depărtat. Pe urmă a lucrat ca inso-
 țitor de vagoane pe calea ferată, a străbătut
 continentul sovietic de la est la vest, de la
 nord la sud, dar iar a fost nemulțumit; s-a
 angajat la Voljsk, excavatorist, a devenit șef
 de brigadă, a numit excavatorul „Partizan
 Jelezneak” și a intrat în întrecere cu cele
 mai puternice echipe. La un moment dat i
 s-a părut că „Partizan Jelezneak” nu produ-
 ce cît trebuie și singur, cu capul lui, a
 transformat cupa excavatorului adaptînd-o
 pentru o producție sporită. Producție-record.
 După Voljsk, cere la Moscova să fie
 trimis pe Nipru, la Kremenciug; imediat
 înțiază acolo mișcarea pentru terminarea
 înainte de termen a lucrărilor. Dar deodată,
 ca în viața oamenilor, pe neașteptate, Boris
 e trimis la Assuan, în Egipt. După ce s-a în-
 tîlnit cu Volga, cu Niprul, fluvii Kovalenko
 întîlnește într-adevăr Nilul. Șeful de pe
 „Partizan Jelezneak” îi învață pe mecaniza-
 torii arabi să construiască un baraj, să diri-
 jeze un excavator; lucrează la +50°, pe Nil,
 înconjurat de o lume ciudată pentru el, fi e
 dor de Volga, de Nipru, de „Partizan Jelez-
 neak”. E nebun de fericire („am să mă scald
 în Nipru...”.) cînd se urcă în avion și deco-
 lează spre patrie. Și, de necrezut, — fiindcă
 așa ceva nu se întîmplă în viața fluviiilor —,
 avionul suferă un accident și omul fericit
 care se ducea să se scalde în Nipru, moare.
 Tovarășii l-au îngropat la hidrocentrala de la
 Kremenciug. În lumina pe care o dă Niprul,
 sint direle nădușelli și cenușei lui; dar ce
 lumină ar fi dat fluviiul acesta — Boris Ko-
 valenko!

...Dar ce lumină dau milioanele săi de marl
 și mici afluenți, ștîuți, și neștîuți, străbătînd
 Uniunea Sovietică, de la Pol la Soci, întîl-
 nindu-se în fiecare clipă oriunde — la Mos-
 cova, ca și în cele mai mărunte gări ale
 taigalei, — în milioanele de puncte de con-
 fluență ale șantierelor comunismului, vârsîndu-
 se, cum visa Leonov, în Ocean, sau mai
 exact, cum visa Maiakovski, în „munca Re-
 publicii mele”.

Radu Cosașu

REPERTORIUL

● CU PRILEJUL împlinirii a 50 de ani de viață, scriitoarea Galina Nikolaeva a fost distinsă cu Ordinul „Steagul roșu al muncii”. Ordinul i-a fost conferit de Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S.

● IN EDITURA pentru literatură politică din Moscova a apărut lucrarea „Complot împotriva Congoului” de V. Martinov. Lucrarea evocă evenimentele petrecute în Congo după proclamarea independenței și demască manevrele monopoliurilor străine interesate în exploatarea bogățiilor acestor țări, rolul nefast al autorităților O.N.U. și al lui Hammarskjöld personal în agravarea situației interne. Ea oglindește poziția fermă de apărare a intereselor poporului congolez adoptată de U.R.S.S., de celelalte țări socialiste și de o seamă de țări africane.

● IN CAPITALELE de raion și în localitățile mai importante ale regiunii Minsk (Birolusia) și-au deschis cursurile 80 de universități serale pentru părinți. În program: conferințe despre pedagogia, psihologia și igiena infantilă.

● EDITURA de stat pentru literatură din Moscova pregătește o nouă ediție, în cinci volume, a operelor lui Ilya Ilf și Evgheni Petrov. Noua ediție va fi completată cu o seamă de lucrări puțin cunoscute ale apreciaților scriitori. Astfel, în afară de „Douăsprezece scaune”, „Vițelul de aur”, „America fără etaje”, a povestirilor și cronicilor literare, ediția va mai cuprinde nuvela „O inimă largă”, publicată o singură dată, în 1928 în revista „Ogoniok”, scenariul „Sub capitel”, reportaje și o culegere de scrisori.

Un interes deosebit prezintă volumul cinci al ediției care va înmănunchia lucrările scrise separat de Ilf și Petrov. Volumul va cuprinde „Carnetele” lui Ilf, corespondența de front a lui Petrov, precum și piesa acestuia „Insula păcii”.

● BOLȘOI Teatr a prezentat premiera unei noi puneri în scenă a operei „Faust” de Gounod, datorată lui Ruben Simonov, artist al poporului din U.R.S.S. Este cea de-a patra realizare a marelui artist pe scena Teatrului Mare.

Cind e vorba de spectacole, la Moscova, există o mare dificultate. Nu vreau să vorbesc despre fenomenul „n-aveți un bilet în plus?”, cunoscut și nouă, celor din București, mai ales.

Să presupunem, așa cum de altfel e și situația noastră — că ești oaspete și că deci poți cu mai multă ușurință obține biletul. Intervine însă o altă greutate. Aceea a alegerii spectacolului la care să te duci. Căci spectacolele sînt multe și de o mare varietate. Alegerea nu este ușoară. Ai nevoie de un punct de reper, de un punct de sprijin dacă vrei.

Și așa am ajuns la MHAT, la piesa lui Alioșin „Tocika

Soprană lirică Galina Vișnevskaja, solistă a Teatrului Mare

opori” adică „Punct de sprijin”. De fapt căutam un punct de reper în lumea pieselor cu subiect din contemporaneitate (în trecut fie zis în cursul anului 1960 trei pătrimi din repertoriul teatrelor de pe teritoriul R.S.F.S.R. a fost alcătuit din piese care puneau probleme ale contemporaneității). Îl cunoșteam pe Alioșin din spectacolul „Totul rămîne oamenilor” prezentat anul trecut la București de către teatrul Vahtangov.

„Punctul de sprijin” a lui Alioșin, fără să fie o piesă care să rămînă-n repertoriu, ne-a prilejuit prin jocul excelent al colectivului nu puține momente de bucurie și nu arareori lacrimile trebuiau stăvilite. Figura minunată a muncitorului comunist Vasili Alexeevici Sipov a fost magistral interpretată de artistul poporului A. N. Gribov.

Odată punctul de sprijin descoperit urmărești cu interes repertoriul contemporan sovietic cu „Pavlina — bucătăreasa” de Sofronov, avînd distribuită în rolul principal pe minunata Borisova, pe care am admirat-o și în „Poveste din Irkutsk” cu prilejul turneului teatrului Vahtangov la noi.

Această piesă a lui Sofronov a fost jucată în primul trimestru al anului 1960 în 117 teatre sovietice, totalizînd 1450 de spectacole. Același Sofronov a realizat cu o altă piesă „Un milion pentru un suris”, jucată în aceeași perioadă în 70 de teatre sovietice încă 1327 spectacole. „Un milion pentru un suris” se joacă la Moscova la teatrul „Mossoviet” cu Vera Mareșkaia.

„Poveste din Irkutsk” a lui Arbuzov și „Nila” lui Salinski se joacă în continuare cu mare succes la Moscova și în alte orașe ale Uniunii Sovietice. În ultimul timp, însă, repertoriul teatrelor din Moscova s-a îmbogățit cu noi piese, care au și fost reprezentate sau sînt în pregătire pentru a fi în curînd prezentate publicului.

La MHAT se află în pregătire „Flori vii” de N. Pogodin și comedia lui A. Korneiciuk „Pe Nipru”, iar la Teatrul Maiakovski piesa lui A. Stein „Oceanul”.

Multe din piesele pomenite vor fi văzute și în interpretarea colectivului teatrului bucureștenesc: La Teatrul Național e în pregătire piesa „Flori vii”, iar premiera piesei „Pe Nipru” („Ascultă-ți inima”) a și avut loc. În repertoriul altor teatre vor fi incluse: „Oceanul” lui A. Stein, „Explozia” lui Dvoretzki și „Pieirea zeilor” a lui Sofronov.

Dar în afara spectacolelor de teatru moscovite ne-a interesat creația de operă și balet pe teme contemporane. La Bolșoi Teatr a fost pusă în scenă o nouă operă „Soarta unui om” cu libretul (întocmit după celebra povestire a lui Mihail Șolohov) și muzica aparținînd compozitorului Ivan Derjinski.

Tot la Teatrul Mare din Moscova se va pune în scenă noua comedie lirică despre viața colhoznică a lui Rodion Scedrin intitulată „Nu numai dragostea”.

Un balet pe teme contemporane „Tărîm sferanței” de Petrov se pregătește la Teatrul de operă și balet „Kirov” din Leningrad.

Viziua noastră la Moscova se apropie de sfîrșit. Intrevederile cu prietenii noștri de aici au fost extrem de utile, extrem de interesante. Am aflat multe, multe lucruri noi.

Plecăm acasă cu sacul plin. Ca totdeauna.

Constantin Prisnea

Drumurile de azi ale reportajului

Destinul reportajului a deșteptat în ultimele luni în presa sovietică un interes sporit și a format tema unor dezbateri în cursul cărora s-au înfruntat teze opuse, toate animate însă de dorința de a întări forța de pătrundere a acestei forme artistice, regenerînd-o pentru a stabili un contact mai intim și mai fertil cu realitățile contemporane.

O discuție în jurul reportajului se impune, poate, și la noi dat fiind înflorirea pe care o cunoaște și dat fiind că abundența producției îngăduie unele considerații cu privire la mijloacele specifice acestei arte. O asemenea discuție ne-ar da prilejul să reflectăm la ciștigurile pe care literatura le are de pe urma reportajului, dar și la imixtiunea nedorită a acestuia din urmă în unele romane sau piese de teatru. De asemenea, nu ni se pare deloc lipsit de interes să confruntăm unele cărți cu reportajele care le-au furnizat tema, ideea și poate chiar eroii. În fine, o astfel de discuție ne-ar putea conduce la recunoașterea stilurilor și tendințelor care și împart astăzi domeniile reportajului nostru.

Într-adevăr, se observă că pe lingă vechea și încercata concepție despre reportaj ca instrument de pătrundere în actualitate, ca mijloc de comunicare directă cu cititorii, își face tot mai mult loc ideea că reportajul are față de artă datorii inconvertibile, că la rîndul lui el trebuie să răstîngă evenimentele și oamenii cercetați, transfigurîndu-i. Această deplasare de accente în ce privește specificul reportajului își are cauzele ei. Cînd marile „reporter deslănuțit” Egon Erwin Kisch spunea îndată după primul război mondial că reporterul nu e un creator, iar între o notă informativă și un reportaj persistă doar o diferență stilistică, poziția sa se justifică în multe chipuri. Tot așa cînd Geo Bogza susținea în 1934 că reportajul constituie în primul rînd pentru scriitor o comuniune cu miezul fierbinte al vieții, punctul său de vedere se sprijinea pe serioase motive. În hotărîrea cu care și Kisch și Bogza și alți mari reporteri ai epocii cereau în primul rînd relatarea exactă a faptelor era dorința de a arăta cit de departe sînt o seamă de cărți de realitate și în ace-

lași timp credința că reportajul poate constitui în climatul politic și social al timpului un instrument activ de luptă pentru radicale prefaceri sociale. (În paranteză fie spus marii reporteri și-au întrecut întotdeauna, prin arta lor, acest punct de vedere teoretic, făcînd să nu se deosebească cu nimic reportajul de celelalte pagini ale literaturii). Dacă astăzi se face tot mai des auzită ideea că reporterul trebuie să-și rafineze mijloacele de expresie este pentru că o lungă experiență dovedește că reportajul cîștigă ori de cîte ori depășește faptele expuse tocmai prin semnificațiile desprinse și impuse cititorului, că

Sugestii pentru o discuție

forța lui de convingere sporește ori de cîte ori descoperă într-un incident o lege de viață. Nu e vorba de a renunța la ceea ce constituie esența acestei specii literare și anume examenul faptului curent, fixarea lui instantanee pe hîrtie, ci de a întovărăși cercetarea de toate armele vrăjite ale artei.

Pentru ziua în care discuția în jurul reportajului se va aprinde trebuie să reținem cîteva din substanțialele contribuții ale scriitorilor sovietici în această problemă.

Să ne oprim dar puțin asupra unui articol apărut nu de mult în „Literaturnaia gazeta” sub semnătura lui Evgheni Vorobiov și care se distinge prin observații interesante cu privire la producția curentă de reportaje și mai cu seamă prin punctul de vedere adoptat față de problema transfigurării în artă. Evgheni Vorobiov condamnă faptul că fantazia continuă să rămînă în ochii multor critici un element secundar al operei de artă. «Nu odată, scrie el, mi-a fost dat să citec recenzii la romane, nuvele și culegeri, în care elogiul adus autorilor suna cam așa: „Scriitorul neabătîndu-se de la adevărul vieții a înfățișat în romanul său întregul curs al construcției. A schimbat doar numele de familie ale personajelor”.

Sau: „Autorul n-a avut nevoie să inventeze pentru a exprima într-o formă artistică prezentul colhozului milioanar”. Ori: „Însăși viața industriei petrolifere l-a scutit pe autorul povestirii de necesitatea invenției artistice. Se simte că el n-a fantazat. Aflîndu-se la masa de lucru, el s-a identificat cu colectivul uzinei”.

Evgheni Vorobiov socotește că o astfel de apreciere a operei de artă talmăcește nu numai desconsiderarea rolului fantaziei în procesul de creație dar, mai mult decît atît, exprimă opacitate față de structura operei literare. Niciodată un scriitor, arată el, nu reușește să realizeze o carte în adevăr superioară copiind pur și simplu realitatea. Un fapt poate fi sursa unui roman sau a unei piese de teatru numai că retranscrierea lui, fie și meșteșugită, rămîne insuficientă dacă nu trece acel prag magic în care evenimentele și raporturile dintre oameni (mereu descrise în spiritul realității) dobîndesc expresivitatea și înțelesul mai general pe care-l asigură transfigurarea artistică. Sînt acestea — ne lasă să înțelegem — Evgheni Vorobiov — adevăruri de o brutală banalitate, dar frecvența lor omitere îi obligă să le repete. El pledează pentru ca în judecata de valoare a criticului să cumpănească și fidelitatea față de faptul de viață, dar și capacitatea de a-l depăși și înălța prin sensurile sociale și umane descoperite.

Scriitorul sovietic extinde această exigență și la reportaj care, după opinia sa, este mai mult decît o simplă comunicare a unor întîmplări, o rapidă incursiune în realitatea imediată. Reportajul, ca parte vie a literaturii, nu se poate dispensa de fantazie și transfigurare. Este adevărat că el se hrănește din fapte, dar suprema lui însușire nu este aceea că le descrie cu exactitate și concizie, ci oă face din ele vocabularul plin de surprize, de revelații, al unor idei mai ample despre lumea înconjurătoare. Acest punct de vedere, la care un mare reporter parvine prin scrisul său trebuie apărut, arată Vorobiov, și teoretic.

B. Elvin

Să facem cunoștință cu

ALEXANDRA ZAVIALOVA

Spectatorii din țara noastră o vor vedea pentru prima oară în filmul „Pline și trondaliri”, o ecranizare după piesa lui Alanasi Salinski, ce va rula în curând și la noi. Alexandra Zavialova este astăzi una dintre cele mai populare actrițe sovietice. Lucru care se datorește poate și frumuseții ei puțin ciudate, dar mai ales talentului, originalității creației ei actorești.

Încă pe vremea când era studentă la Institutul teatral „A. N. Ostrovski” din Leningrad, Zavialova a arătat o predilecție pentru rolurile dramatice care presupun un temperament artistic ieșit din comun. Fata nu împlinise încă douăzeci de ani, dar juca pe scena Institutului rolul Vasilisei Melentieva, nevasta lui Ivan cel Groaznic, femeie ambițioasă, însetată de putere. Pentru examenul de diplomă, Alexandra Zavialova a pregătit tot un rol dramatic: Nastia din „Azilul de noapte” al lui Gorki. În cinematografie a debutat întâmplător. Cîțiva prieteni de-ai ei plecau la Moscova, hotărîți să se prezinte la probele pentru alegerea interpreților filmului „Oameni pe pod” și au convins-o să-i însoțească. A trecut cîțva timp fără nici o veste. Apoi într-o zi, cînd regizorul A. Zarhi a trecut încă o dată în revistă fotografiile în căutarea unei figuri potrivite pentru personajul Lenei, s-a oprit la Zavialova. Și într-adevăr, Lena, fata siberiană care ascunde sub o aparentă mindrie și asprime durerea pricinuită de o decepție timpurie, a fost întrupată cu o mare forță de convingere de Alexandra Zavialova.

Așa cum au menționat o seamă de cronici, Zavialova a fost rînd pe rînd în acest rol „o mică vrăjitoare siberiană”, „un om mindru și curajos”, o „fată umilită de indiferența omului iubit”. Tînăra actriță a imprimat o puternică rezonanță emoțională rolului creat de scenaristul Serghei Antonov.

Chiar în perioada montajului acestui film, regizorul Vladimir Gherasimov care vizionase câteva secvențe, a solicitat-o pe Zavialova pentru filmul pe care-l pregătea el: „Cinzele despre Kojov”. De astădată Zavialova a interpretat rolul unei fete iobage Dunea, pe care stăpînul o desparte de iubitul ei și o vinde unui boier din alt ținut.

De atunci, chemările studiourilor s-au succedat neîntrerupt.

Filmul următor a fost „Așteptați scrisori”, un film pentru tineret realizat după un scenariu de A. Grebnev. Rimma, fata pe care a întrucipat-o actrița, amintește în unele privințe de Lena. E o moscovită care pleacă să lucreze pe un șantier aflat departe de capitală. Acolo așteaptă zadarnic scrisori de la logodnicul rămas la Moscova, dar prietenia pe care i-o arată fetele și băieții cu care lucrează, tineri veniți ca și din ea din toate regiunile țării, o ajută să învingă greutățile, să devină un om adevărat.

Alexandra Zavialova își îndrăgește mult rolurile — poate și pentru că s-a întâmplat ca ele să aibă trăsături comune cu acelea ale temperamentului ei. Personajul la care lucrează în momentul de față este Zina, o fată interesantă din filmul „Dragostea lui Alioșka”.

M. C.

Vă prezentăm: „ÎNVINGĂTORUL”

Alexei Streșnev, eroul filmului „Învîngătorul”, de mai multe ori campion și recordman al Uniunii Sovietice la patinaj viteză, este acum un om în vîrstă. În cursul ultimului campionat numai o întâmplare fericită — un ger subit care a întărit gheața înaintea startului său — l-a ajutat să dobîndească victoria în fața fostului lui elev, tînărul alergător Vasili Kurceatov. Și Streșnev, înțelegînd că timpul lui a trecut, părăsește de bună voie pista. La prima vedere gestul pare nobil: omul nu vrea să obțină victorii nemeritate și cedează locul celor tineri.

Dar oare așa să fie? După ce Streșnev se retrage Vasili Kurceatov înregistrează rezultate din ce în ce mai slabe fiindcă nu mai are de luptat cu rivalul său principal.

Filmul relatează cum sub influența tovarășilor săi de sport și în urma unei lupte interioare dramatice, Streșnev înțelege că hotărîrea lui a fost greșită. El revine pe pista de patinaj. Poate că nu va mai câștiga la concursuri, dar e vorba de o victorie mult mai prețioasă — aceea a conștiinței. Și cînd în ultimul tur de pistă simte că nu mai poate face față ritmului pe care el însuși l-a impus, îl incurajează cu un gest pe rivalul lui, Vasili Kurceatov, pentru ca acesta să stabilească un nou record.

Tînărul alergător cucerește victoria. Dar adevăratul învingător al acestei competiții este de fapt Alexei Streșnev. Recordmanul imbatabil de pînă atunci a găsit în el destulă forță să-și sacrifice gloria

personală pentru gloria sportului sovietic.

Acesta este subiectul filmului pe care tînărul regizor Viktor Sađovski îl realizează după scenariul scriitorului Iuri Nağhibin.

În rolul lui Alexei Streșnev îl vom re-vedea pe talentatul actor Ivan Dmitriev, cunoscut publicului nostru din filmele „Flacăra stînsă” și „Într-un magazin universal”. Rolul lui Vasili Kurceatov este interpretat de tînărul Igor Efimov care este la al treilea film sportiv al său. Igor este nu numai un actor înzestrat, ci și un patinator foarte bun, fapt care l-a determinat să renunțe la dublură în cea mai mare parte a scenelor. Consultantul filmului este Nikolai Petrov, recordman și de două ori campion mondial.

Reflector

● ZILELE acestea a împlinit 75 de ani cunoscutul operator cinematografic A. A. Levițki, unul din pionierii filmului rus, a cărui activitate însumează peste 150 de filme artistice, științifice și jurnale de actualități. Levițki este unul dintre puștii operatori care l-au filmat pe Vladimir Ilici Lenin. El este, în același timp, și un remarcabil pedagoğ. Printre elevii săi se numără operatorii A. Golovnia, L. Kosmatov, B. Volček, E. Andrikanis, precum și tinerii V. Monahov și S. Medînski, laureați ai Premiilor Lenin.

● PRINTRE studenții lenin-grădeni sînt foarte mulți cinefili. De aceea, în mai multe institute de învățămînt superior au luat ființă cercuri ale iubitorilor de film, patronate de Casa cinematografilor din oraș. La Institutul de științe economice și finanțe a fost organizată o universitate de cultură cinematografică. Programul universității cuprinde prelegeri despre creația maștrilor artei cinematografice din Uniunea Sovietică și din alte țări.

● ULTIMUL număr al revistei „Iskusstvo kino” publică scenariul „Cursa vîrșată” de Alexei Kapler și Viktor Konejki. Textul acestei comedii excentrice, ai cărei eroi sînt tigri și mămuțe, este ilustrat cu imagini din viitorul film, la care lucrează acum regizorul V. Fețin.

● INTR-UN articol din „Sovetskii ekran” regizorul Lev Kulidjanov (autorul filmelor „Casa în care locuiesc” și „Casa părintească”) vorbește despre noul său film „Povestea unei mame”. Personajul principal este o învățătoare din Moscova, iar acțiunea se petrece în anii celui de-al doilea război mondial. Învățătoarea pornește în căutarea copiilor ei rămași în regiunea Smolensk, cotoșită de hitleriști. În sprijinul ei sar zeci de necunoscuți, oameni simpli sovietici, care o ajută să treacă linia frontului.

PREMIERE

„Cinci zile, cinci nopți”

Pe ecranele sovietice a început să ruleze filmul „Cinci zile, cinci nopți”, prima coproducție sovieto-germană. Punctul nodal al acțiunii îl constituie întâmplările reale, petrecute în primele zile după încheierea păcii, cînd un grup de ostași sovietici a primit misiunea să salveze colecția de tablouri a galeriei din Dresda. Scenariul a fost scris de dramaturgul german V. Ebeling în colaborare cu regizorul sovietic al filmului, Lev Arnstam.

Înfățișînd împrejurările în care au fost salvate operele de artă din Dresda autorii filmului și-au propus în același timp să desprindă semnificația evenimentelor, forța cu care ele s-au răsfrînt asupra destinului unor personaje. „Cinci zile, cinci nopți” evocă abnegația, spiritul de sacrificiu al ostașilor sovietici care și-au riscat viața pentru a feri comorile de artă, acest tezaur neprețuit al omenirii, de barbaria fascistă. În același timp filmul relevă nașterea unor noi relații între oameni, a unei noi concepții de viață, ca și înmugurirea primelor mlădițe ale prieteniei sovieto-germane.

La realizarea filmului a luat parte un mare grup de actori sovietici și germani. Rolul plutonierului sovietic Kozlov, unul dintre principalele personaje ale filmului, este interpretat de actorul V. Sanaev. Vsevolod Safonov interpretează rolul căpitanului Leonov, iar Evghenia Kozîriova, pe acela al cercetătoarei Nikitina. Dintre interpreții germani cităm pe actorii Wilhelm Koch-Hogge, G. D. Knaup, actrița Anne-Katrin Bürger ș.a.

Muzica filmului este semnată de compozitorul Dmitri Șostakovici.

După vizionarea filmului „Cinci zile, cinci nopți”, regizorul Mihail Romm a scris: „Filmul e impresionant prin noblețea și umanismul felului său — acela de a sluji cauzei păcii și prieteniei între popoare. Regizorul Lev Arnstam a rezolvat admirabil dificila misiune ce-i revenea. Din actorii aparținînd unor școli și curente diferite el a izbutit să alcătuiască o echipă omogenă, solidă, armonioasă”.

Imagine din film

Anul trecut, postul de Radio Moscova a primit din România 30.000 de scrisori, mai mult decât din oricare altă țară. Iar în ianuarie 1961, numărul lor a trecut de 2.700. În niciunul din anii precedenți n-am avut luni atât de „îmbeșugate”.

Cei care ne scriu

Cine sînt acești corespondenți voluntari ai postului de radio Moscova? Muncitori și țărani, ingineri, învățători, medici, scriitori, artiști, militari, studenți, pionieri. Și nu numai persoane izolate, ci și colective întregi. Anul trecut am primit aproximativ 1.500 de scrisori din partea unor colective de întreprinderi, brigăzi, ateliere, gospodării colective și de stat, unități militare, sfaturi populare, comitete raionale de partid, organizații U.T.M., case de cultură, școli.

În aceste scrisori oamenii își exprimă dragostea și recunoștința față de Uniunea Sovietică — marea prietenă a poporului român, vorbesc despre succesele lor în muncă, comentează evenimentele internaționale.

Secția românească a postului de radio Moscova așteaptă, de pildă, cu deosebită simpatie scrisorile lui Marin Iancu-Nicolae. Omul acesta are o soartă ieșită din comun. Marin Iancu-Nicolae — în trecut meseriaș — este orb și ținut la pat de o paralizie. Într-una din scrisorile lui, el a arătat că bărbăția lui Nikolai Ostrovski, celebrul roman „Așa s-a călît oțelul” i-au insuflat în clipe grele putere, încredere și-i sînt de mulți ani cel mai bun medicament. M. Iancu-Nicolae ne-a trimis câteva schițe pe tema prieteniei romino-sovietice. Ultima lui lucrare intitulată „Atenție, copii!”, închinată umanismului ostașilor noștri, a fost transmisă la radio cu prilejul zilei Armatei Sovietice.

Dar secția noastră mai are și mulți alți prieteni. Două sute patruzeci și cinci de activiști de partid, muncitori, funcționari, și gospodine din Constanța ne-au trimis o scrisoare în care spuneau printre altele: „Noi, un grup de ascultători ai emisiunii „Vorbește Moscova”, vă mulțumim pentru programele atât de interesante și instructive pe care le transmiteți. Ele contribuie la întărirea prieteniei dintre popoarele noastre”.

Aflind că la cererea lui vom transmite un reportaj de la depoul Moscova-Triaș, Savu Vasile din Bacău, a scris pe loc câteva anunțuri, astfel că alături de el au mai ascultat emisiunea peste o sută de oameni.

Eleva Angelica Martin din Sibiu, trebuia să scrie un referat despre contribuția tineretului sovietic la construirea comunismului. Fata s-a gândit ce să facă pentru ca referatul să fie cât mai interesant, întemeiat pe fapte concrete. Într-o zi, la emisiunea „Vorbește Moscova” l-a auzit vorbind pe Vladimir Filimonov, secretarul comitetului de Comsomol al uzinei „Boref” din Moscova. Angelica a scris imediat o scrisoare la uzină rugînd să i se relateze pe larg cum muncesc, învață și se distrează tinerii muncitori. Comitetul de Comsomol a incredintat lui Anatoli Kareakin sorașina de a-i răspunde. Materialul primit a ajutat mult eleva la întocmirea referatului. Angelica ne-a scris o scrisoare de mulțumire.

Foarte mult ne-a bucurat scrisoarea semnată de elevii clasei A-VI-a „B” a școlii nr. 128 din București și de dirigintele lor Vasile Bociu. Recent, din inițiativa tov. Bociu a fost organizat un ciclu de lecții cu tema „U.R.S.S. — marea noastră prietenă”. „Aceste lecții au trezit în elevii dorașii de a ști cit mai multe despre minunata dv. țară” — ne-a scris Vasile Bociu. În încheiere, el a adăugat că interesul elevilor lui față de viața oamenilor sovietici este acum mult mai mare, că ei urmăresc cu și mai mare atenție emisiunile noastre, că citesc mai multe cărți sovietice, vizionează mai multe filme și piese sovietice, că citesc în colectiv „Pionerskaia pravda” și „Murzilka”, la care sînt abonați.

Prietenia dintre radio Moscova și școala medie nr. 1 din Breaza este tradițională: de curînd, ea a împlinit opt ani. Acum opt ani — redacția noastră a primit un pachet neobișnuit — primul număr al revistei „Drujba” editată în limba rusă de elevii școlii — și rugămîntea de a o transmite unei școli sovietice. Așa s-au stabilit legăturile dintre școala din Breaza și școala nr. 182 din Moscova. Una după alta au răsunit apoi în eter știri despre prietenia dintre aceste două școli, care a devenit cu timpul tradițională. Iar acum doi ani, la școala din Breaza a luat ființă cercul „Prietenii postului de radio Moscova”.

În secția noastră există un dulap voluminos, plin cu tot felul de daruri primite de la ascultătorii romîni. Sînt fotografii și cărți poștale ilustrate, obiecte de artă populară, albume cu discuri, păpuși îmbrăcate în costume naționale. Zeci de asemenea păpuși, confecționate de mîna ei, ne-au fost trimise de pensionara bucureșteană Alexandra Pătrașcu. Ele ne-au fost adresate atât nouă, colaboratorilor secției, elevilor școlii nr. 189 și 656 din Moscova, unui număr de artiști și compozitori sovietici cit și unor activiști ai Asociației de prietenie sovieto-romînă.

Unli ne incredintează și „secretele” lor: de exemplu, un tînăr ne scrie că s-a căsătorit cu o ascultătoare entuziastă — ea și el — a emisiunii noastre și socotește necesar să ne aducă la cunoștință că și noi avem în asta „partea noastră de vină”.

...Din România, țara prietenilor noștri credincioși ne vin mii de scrisori. În aceste scrisori se oglindesc — cum se oglindește cerul în infinit într-o picătură de apă — unitatea noastră de vederi, sentimentul de dragoste și respect față de poporul sovietic, credința neșrămutată în victoria țelului nostru final. Încît este ușor de înțeles că citim cu nemărginită bucurie astfel de scrisori.

Halim Iambuhtin

corespondent al postului de radio Moscova

A. R. L. U. S.

Sărbătorirea lui Taras Șevcenko

Cu prilejul împlinirii unui veac de la moartea lui Taras Șevcenko, Consiliul General A.R.L.U.S. a organizat, împreună cu Uniunea Scriitorilor din R.P.R. și Comitetul național pentru apărarea păcii, o serie de manifestări consacrate marelui poet al Ucrainei.

La București, sărbătorirea poetului a avut loc la Casa prieteniei romino-sovietice, unde acad. M. Beniuc, prim secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P.R. a conferențiat despre viața și opera bardului ucrainean. Manifestări similare au avut loc și în alte localități din țară; în centre de regiune, de raioane și de comune. La posturile de radio și televiziune au avut loc emisiuni închinare poetului.

Cu același prilej, Consiliul General A.R.L.U.S. a expedit muzeelor Șevcenko din U.R.S.S. materiale care oglindesc modul cum a fost comemorat în țara noastră marele poet, prozator și pictor ucrainean. De asemenea, Consiliul General A.R.L.U.S. a publicat o culegere de versuri din opera lui Șevcenko, culegere ce va fi folosită în cadrul serilor literare organizate de căminele culturale de la sate și cluburile muncitorești din întreprinderi.

A mai fost tipărită și o broșură cuprinzînd aspecte din viața lui Taras Șevcenko și fragmente din opera lui, talmăcite de scriitori și poeți romîni între care Mihail Sadoveanu, Victor Tulbure și Sanda Arbore. În piața N. Bălcescu din Capitală va fi prezentată o expoziție intitulată „100 de ani de la moartea lui T. G. Șevcenko”. Expoziția înfățișează aspecte din viața poetului și, mai cu seamă, reproduceri după ilustrațiile făcute chiar de Șevcenko la poemele lui.

Prof. Gh. Mihoc, membru corespondent al Academiei R.P.R., prof. dr. Octav Costăchel, compozitorul H. Mălineanu, actorul Ion Lucian, pianistul Eugen Filipescu și... cinci șahiști răspund la o singură întrebare:

De două zile atenția iubitorilor de șah de pretutindeni este ațintită spre Moscova, unde a început meciul pentru campionatul mondial între marii maeștri sovietici Mihail Tal și Mihail Botvinnik. Cine va învinge? Această întrebare poate fi auzită acum pretutindeni unde există iubitori ai șahului. Și ei se numără cu milioanele.

Am repetat dar și noi întrebarea în cadrul unui interviu-fulger, solicitînd păreri și pronosticuri din partea unor oameni de vîrstă și profesioni diferite, dar pe care îi leagă aceeași pasiune: jocul pe tabla cu pătrate albe și negre. Unii dintre ei sînt simpli admiratori ai „sportului minții”, alții îl practică în concursuri, au la activ frumoase performanțe.

Am abordat mai întîi subiectul cu prof. Gh. Mihoc, prorectorul Universității „C. I. Parhon” din București, membru corespondent al Academiei R. P. R. Iată răspunsul:

— Tal are desigur avantajul tinereții, al elanului, al unui talent ieșit din comun și al... unei victorii la Botvinnik. Toate acestea mă îndeamnă să cred că fostul campion mondial n-are să mai reușească performanța din meciul-revanșă cu Smislov, aceea de a-și recuceri titlul.

Astfel, după primul răspuns, „scorul” pronosticurilor noastre a fost deschis în favoarea lui Tal: 1-0...

Prof. dr. Octav Costăchel, directorul Institutului oncologic al Academiei R.P.R., a fost cel de al doilea solicitat. Apreciatul nostru specialist este și un cunoscut compozitor de studii de final, domeniu în care a reperțat succese în concursuri din țară și de peste hotare.

— Unui om de știință — ne-a spus prof. dr. Costăchel — i s-ar presupune poate preferințe pentru Botvinnik, celebru nu numai ca un mare șahist, ci și ca un iscusit cercetător pe tărîmul electrotehnicii. Totuși, sînt mai curînd tentat să-i acord lui Tal pronosticul meu, dat fiind că șahul nu este știință pură, ci un joc sportiv, în care calitățile de luptător au un rol decisiv. Or, Tal, pe lângă talentul lui nemaiîntîlnit, face în șah cel puțin tot atîta știință cit și Botvinnik! Iar puterea de luptă a demonstrat-o nu o dată, chiar în fața actualului său adversar...

Am consemnat pe carnet scorul de 2-0 și am trecut la al treilea interviu care ne-a adus în atmosfera plină de voioșie a muzicii ușoare. Compozitorul și dirijorul H. Mălineanu s-a întors pentru o clipă din fața claviaturii surzătoare a pianului pentru a ne da următorul răspuns:

— Dacă meciul ar figura în programul... Pro-nosport, așa pune în dreptul lui rezultatul X! Cred de altfel că egalitatea nu este de loc exclusă în această întîlnire de mare tensiune. Dar cum la scor egal campionul își păstrează titlul iată că am ajuns — fără să vreau — la un pronostic pentru Tal. Nu-i așa?...
Exact: 3-0!

Din domeniul muzicii am trecut în același teatru, „consultîndu-l” pe campionul artiștilor șahiști, actorul de comedie Ion Lucian. Deși maestrul al dicțiunii, el a preferat să ne răspundă în... scris. Iată textul:

„Greu de dat un pronostic. Se înfruntă nu numai două talente, ci și două sisteme de joc, două stiluri. Pe de o parte, fantezia, inventivitatea, elanul tinereții. Pe de alta, jocul sobru, pozițional, pușin ermetic al maturității. Dacă o dată inspirația vie, verva scripitoare au învins, părerea mea este că acum teoreticul și științificul Botvinnik va reuși să fină în friu pe acest cal năruș care este Tal. Cine va cîștiga? Desigur, șahul mondial...”

Notăm deci prima victorie a challengerului: 3-1.

TAL SAU BOTVINNIK?

Prezența printre cei intervievați a lui Eugen Filipescu, pianistul corepetitor al lotului feminin de gimnastică al R. P. Romîne, este perfect justificată. În 1957, cu prilejul Festivalului de la Moscova, pasionatul șahist amator a profitat de o pauză a întrecerilor de la Lujniki pentru a participa la un simultan susținut de Tal.

— Deocamdată, eu am... scor egal cu campionul lumii — declară cu umor Eugen Filipescu. — Partida noastră de la Moscova a fost remiză, singura din simultan! Cum cu Botvinnik n-am avut încă prilejul să joc, îl consider mai tare...

În calculul pe care-l facem, această părere originală reduce cu încă un punct handicapul: 3-2 pentru campion.

Acum are cuvîntul un alt fost adversar al lui Tal; dar în partidă de concurs, la Olimpiada de șah de la Leipzig.

— Cîștigă Tal! — ing. Th. Ghișescu, maestru al sportului, nu pare a avea nici un dubiu. — Pentru mine a fost de-a dreptul o surpriză că Botvinnik l-a mai provocat la meci-revanșă pe învingătorul său. Marea ambiție a lui Botvinnik va fi inoperantă în fața capacității combinative a adversarului său.

Al doilea maestru consultant este însă de părere diametral opusă.

— Să nu ne grăbim — ne-a declarat dr. Octav Troianescu. Botvinnik cel din primul meci cu Tal n-a fost adevăratul Botvinnik. Mă gîndesc la virtuozul, care știe să imbine atât de complet calitățile de jucător pozițional cu acelea de maestru al atacului. L-am revăzut la Leipzig, în evidentă revenire, pus pe fapte mari. Și cred că le va duce la capăt!

Scorul se menține din nou strîns: 4-3. Dar ing. D. Drimer, care are în palmares o remiză cu Botvinnik la recenta Olimpiadă, majorează din nou diferența:

— Fostul campion n-are să reziste iureșului lui Tal. E adevărat ce a spus maestrul Troianescu, anume că Botvinnik face eforturi pentru a se acomoda cu stilul ultimului său învingător. Dar să vă spun un... secret. Tal combină mai bine! În limitele regulamentare ale timpului de gîndire (două ore jumătate pentru 40 de mutări — n.r.) — este practic imposibil să dai de capăt complicațiilor tactice create de actualul campion. Tal va cîștiga la un scor și mai concludent decît în primul meci.

Maestrul internațional Victor Ciocîltea a răspuns în... replică:

— Dar nici lui Tal n-are să-i fie ușor să reziste la analiza necruțătoare a lui Botvinnik, care își joacă desigur „ultima carte”. Eu știu prea bine cit de greu este să atac mereu. Multe din combinațiile strălucitoare ale lui Tal conțin inevitabil imperfecțiuni. Lui Botvinnik n-are să-i scape și a doua oară acest amănunt decisiv. De aceea cred că el are să mai poarte cununa de campion al lumii.

Ultimul întrebare este și cel mai tînăr — elevul ploieștean Florin Gheorghiu, șahistul care la 16 ani a devenit campion al țării. Răspunsul său trădează oarecum ezităriile adolescenței:

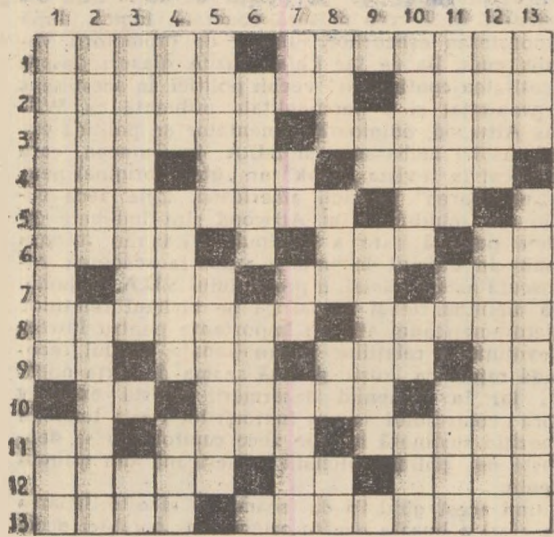
— Aș dori să cîștig Tal, șahistul meu preferat. Am însă o stimă deosebită și pentru Botvinnik de la care am învățat logica partidei de șah, de la care imi însușesc și acum tehnica realizării avantajelor minimale. Mă tem că are să cîștige el...

Și iată-ne ajunși la ultima filă a carnetului de însemnări fără să fi aflat în fond răspuns la întrebarea noastră: Tal sau Botvinnik? Într-adevăr, scorul total al pronosticurilor culese indică egalitatea: 5-5. Dar să nu uităm că meciul are 24 de partide...

V. Cristescu

CIFRE!

ORIZONTAL: 1) Cerebra scriitor clasic rus, autorul piesei „Trei surori” — Scriitor clasic român, autorul poveștilor „Capra cu trei iezi”, „Soacra cu trei nurori”, „Punguța cu doi bani” etc. 2) Autorul versurilor: „Peste câte mii de valuri stăpînirea ta străbate, / Cînd plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate!” — Serviciu de patru ore lăcut pe bordul unei nave 3) „Doi căpitani” de V. Kaverin și „Cei trei mușchetari” de Al. Dumas — Țara de origine a celor șapte înțelepți din antichitate 4) A șaptea literă a alfabetului grec — Judecător mitologic — Teba cea cu 100 de porți 5) O

mie de milioane (pl.) — Capete de bronz! 6) Personaj din poemul „150.000.000” de Vl. Maiaikovski — Mulțime de albine — A cincisprezecea literă a alfabetului 7) Fir — Crustaceu cu cinci perechi de picioare — Numele vechi românesc al Romei, cetatea cu șapte coline 8) În locul dinții — Veche măsură de greutate (pl.) 9) Număr — Nume dat la romani zilei a cincisprezecea din lunile martie, mai, iulie și octombrie și zilei a treisprezecea din celelalte luni — „Baba și cei 40 de hoți”, poveste din „1001 de nopți” — Spetează 10) În fruntea cifrelor — Pisc în Carpații Moldovei, de

peste 2.000 metri înălțime — Ansamblu muzical 11) Vas de lut — „nr. 5”, piesă de I. Stok — A cînta o melodie înlocuind cuvintele cu silaba „la” repetată într-una 12) „Plecău nouă din Vaslui și cu sergentul, zece” — 24 de ore — Vas cu toartă 13) „celor șapte ierburi” de I. Platov — Cu patru picioare.

VERTICAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „A treia vară” — Între șapte și nouă 2) Sensibil — „Al...val”, roman de Ilya Ehrenburg 3) Lanț de munți cu virfuri de peste 8.000 de metri — Număr 4) Riu în U.R.S.S. — Prim — Pronume 5) „...o moară pe Siret” de Mihail Sadoveanu — Autorul cărții „A șaptea bucurie” 6) Între zi și noapte — Vas plat 7) Două sute... — „Și patru sute, la romani — A doua notă muzicală — Inmulțită cu 6,28 dă lungimea cercului 8) Măceș — Epocă — Una și una! — Ițe! 9) A șaptesprezecea literă a alfabetului grec — „...pămîntului în 80 de zile”, roman de Jules Verne 10) Necrușători — 101 la romani — Acum 11) Supărare — Soare — Cuvînt care imită zgomotul produs prin închiderea bruscă a unui capac 12) Produs alimentar obținut din grâu — O mie de mii (pl.) 13) Coadă unui ac — Autorul cîntecului „Din o mie de motive”.

M. I. G.

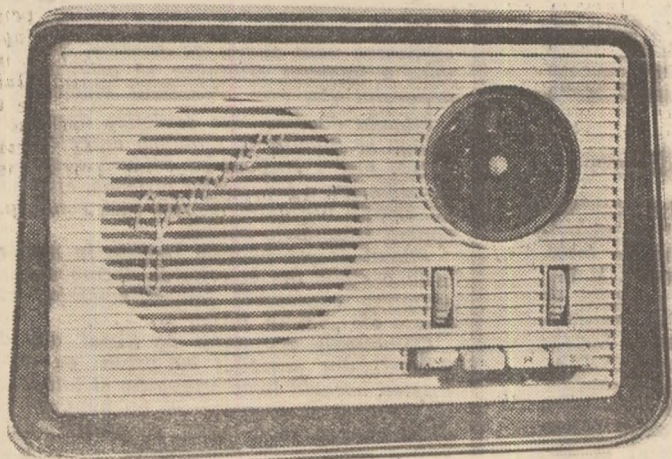
UZINA MECANICA — CÎMPINA

Produce:

- utilaj pentru uzine chimice și rafinării
- utilaj pentru forarea și extracția țiteiului
- garnituri și piese cauciucate pentru industria petrolului
- compresoare de 12 țoli
- rezervoare metalice și vase
- capete de erupție de la 140-700 atmosfere.

PROCURATI-VA CU INCREDERE noul radioreceptor popular, ieftin și cu performanțe excepționale:

S 601 A „JUNIOR”

- Sensibil, selectiv, reproducere sonoră perfectă.
- Trei game de undă.
- 3 + 1 tuburi electronice din seria „NOVAL”.
- Comutator de unde original, cu claviatură.
- Casetă elegantă, cu ornamentații din material plastic.

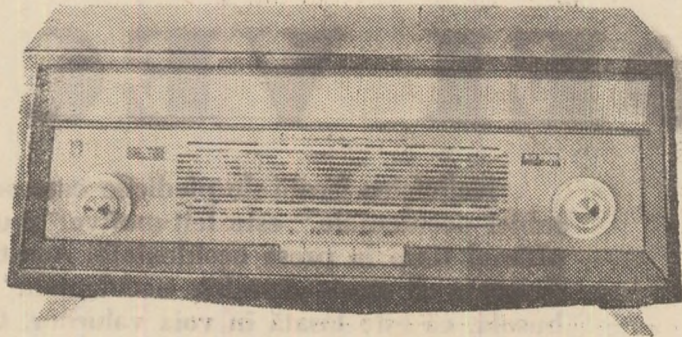
ELECTRONICA

Intreprindere industrială de stat pentru piese și aparate de radio, televizoare și electronică industrială
București — Str. Baicului nr. 82 — Raion 1 Mai

Surpriza anului 1961 !!!

Noul aparat de radio de construcție originală

S 604 A „Fantezia”

Performanțe excelente pe toate lungimile de undă. Prevăzut cu indicator optic de acord, reglaj de ton și cu 2 difuzoare montate lateral. Oferă o audiere minunată. Casetă de construcție originală, cu ornamentații de alamă, este plăcută ochiului și dă o notă de eleganță oricărui interior.

ELECTRONICA

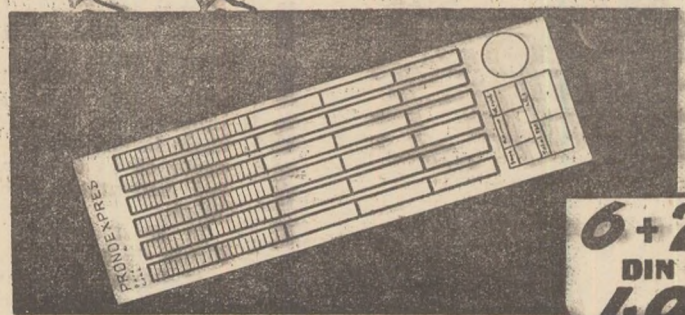
Intreprindere industrială de stat pentru piese și aparate de radio, televizoare și electronică industrială
București — Str. Baicului nr. 82. — Raion 1 Mai

În atenția
Gospodăriilor agricole
de Stat și a Gospodăriilor
agricole colective.
Contribuiți la dezvoltarea
animalelor și păsărilor,
amestecîndu-le hrana cu
FĂINĂ DE OASE
și
FĂINĂ DE CARNE
Folosîți de asemenea
FURAJELE CONCENTRATE
Adresați comenzile:
I. I. R. „11 Iunie”
ȘF. GHEORGHE, reg. Brașov

PRON
EXPRES

CE POATE FI
MAI SIMPLU
DECÎT SĂ ÎNSEMNI
6 NUMERE CU X

6+2
DIN
49

OCCIDENTUL LA RĂSPÎNTIE DE DRUMURI

IDEI NOI, IDEI VECHI

Neliniștea iscată de piedicile care se ridică astăzi înaintea „corabiei occidentale” este leit-motivul multor comentarii apărute în ultimul timp în presa occidentală. Aceste glasuri se plîng pe bună dreptate că acum „corabia occidentală” este condusă, parcă, fără busolă, că este lăsată în voia valurilor. Citind aceste tînguiri, care în anume cazuri se împletesc cu cererile disperate de continuare a vechii politici de forță în ciuda iremediabilei ei compromiteri, îți dai seama că politica țărilor imperialiste face tot mai greu față actualei situații internaționale. Și lucrul este cu atît mai evident cu cît puternica navă a socialismului înaintează tot mai impetuos purtînd flamura păcii, coexistenței, colaborării între popoare.

Recunoașteri

Este adevărat că recunoașterile liderilor politici occidentali nu cuprind, însă, și soluții menite să ducă la îmbunătățirea relațiilor internaționale. Dar și simplele conștățări ale oamenilor politici și publiciștilor occidentali care pînă mai ieri cîntau în struna politicii de pe „poziții de forță” sînt semnificative. Ele pot fi consemnate în prezent pe ambele maluri ale Atlanticului.

La conferința parlamentarilor anglo-americani care a avut loc la sfîrșitul lunii februarie în decorul luxuriant al insulelor Bermude, în frumosul oraș Hamilton, cunoscutul senator american William Fulbright a trebuit să admită că greutățile Occidentului „au luat naștere din pricina conflictelor din sinul propriei societăți. Este straniu că în pofida ingeniozității și originalității americane în multe domenii, în politică sîntem atît de reticenți să facem experiențe. În ultimii două sute de ani — s-a plîns respectabilul senator — am avut foarte puține idei noi în politică”.

Recunoașterea eșecurilor politicii occidentale se face auzită tot mai puternic și în Germania occidentală unde Adenauer și alți membri ai guvernului de la Bonn își îngăduie de ani de zile să nesocotească voința de pace a poporului german, să înșele populația vest-germană cu un pretins „miracol economic” în numele căruia îi cer sacrificii pentru promovarea orientării agresive în politică.

Intr-un articol intitulat „Vîntul bate în pinzele lui Hrușciov”, cunoscutul comentator vest-german Hans Zehrer scrie în „Die Welt”: „În momentul de față e mai ușor să scrii despre politica sovietică decît despre aceea a Occidentului. Pentru că și atunci cînd scrii e mai plăcut să mergi în direcția vîntului decît împotriva lui. Iar sovieticilor le suflă vîntul în pinze”. Ziaristului vest-german i se pare că a sesizat „secretul” succeselor dobîndite de politica Uniunii Sovietice și a celorlalte țări socialiste și notează: „În primul rînd, sovieticii fac o politică care pune masele în mișcare. Ei au, de altfel, în urma lor experiența a 44 de ani de propagandă re-

voluționară. Sovieticii au lansat un satelit spre Venus și majoritatea oamenilor de știință, care de jumătate mileniu sînt fascinați de infinitul spațiilor interplanetare, au fost cuprinși de entuziasm în fața acestei realizări”.

La această apreciere putem să adăugăm acum noua realizare a științei și tehnicii sovietice: lansarea celei de-a patra nave cosmice, care a aterizat cu precizie într-un punct dinainte stabilit.

În antiteză cu succesele Uniunii Sovietice, Zehrer evocă greutățile pe care le are de înfruntat nouă administrație a S.U.A.: „Tînărul președinte american, care abia și-a luat în primire mandatul, se străduiește să-și trezească poporul, să prindă vîntul în pinzele inerte ale corabiei occidentale, pentru a o pune în mișcare. Dar poți oare sfîrni vînt numai cu vorbe și discursuri? Apelurile lui Kennedy n-au pus țările aliate din Europa occidentală și pe nimeni altcineva în mișcare. Poți oare într-adevăr vorbi de spirite entuziaste, care se lasă antrenate de un vînt puternic atunci cînd vezi activitatea șovăielnică a politicianilor și oamenilor de stat din Europa occidentală? — se întreabă comentatorul vest-german. Și tot el își răspunde: „Dacă am putea vorbi de așa ceva, atunci N.A.T.O. ar fi astăzi în altă situație decît aceea în care se află”.

Ziaristul vest-german îl apreciază pe Kennedy că „fiind plămădit dintr-un aluat tare”, dar tot el subliniază că „președintele S.U.A. se află într-o situație de neînviat. Îi lipsește vîntul puternic care să umfle pinzele corabiei pe care o conduce. După cum îi lipsesc și zborurile fascinante spre Lună, spre Venus și în curînd spre Marte, care stau la baza puterii absolute ce dă cuvîntelor greutate și importanță”.

După cum se vede, ziaristul vest-german este îngrijorat nu numai de soarta „corabiei” lui Adenauer, ci de întreaga politică occidentală. Aprecierii lucide asupra evoluției situației internaționale actuale pot fi întîlnite, de altminteri, tot mai des în presa vest-germană. Este demnă de reținut pe de altă parte împrejurarea că actuala evoluție începe să fie considerată ca o fatalitate căreia Occidentul nu are mijloace și nu poate să i se împotrivescă. Am putea aminti, de pildă, în această ordine de idei un articol publicat de Walter Hagemann în revista „Deutsche Woche”. Timp de 15 ani, a constatat Hagemann, „puterile occidentale au pretins că Uniunea Sovietică pregătește un război de agresiune. Dar comunismul poate frage cele mai mari foloase de pe urma păcii, deoarece expansiunea lui este un fenomen ideologic și nu unul militar. În cursul celor 44 de ani ai existenței sale, Uniunea Sovietică a recurs mai rar decît orice altă mare putere a lumii la mijloace militare. Și cu toate acestea, Uniunea Sovietică a obținut mari succese datorită forței de atracție pe care o prezintă ideile promovate de ea”.

Soarta „vechiturilor” politice

În același timp, pe mulți oameni politici occidentali care pînă mai ieri vedeau „salvarea” în război, schimbarea tot mai evidentă a raportului de forțe pe plan mondial în favoarea socialismului îi îndeamnă să-și dea seama că nu-și pot permite să pună în aplicare planurile agresive la care au lucrat ani de-a rîndul. Astfel, Paul Henri Spaak, care a ocupat postul de secretar general al N.A.T.O., a declarat într-un mesaj cu prilejul retragerii sale că „ideea unui război general ca aceea din 1914—1918 și 1939—1945 ar putea fi exclusă în prezent. Întrecerea cu Răsăritul se desfășoară în prezent în domeniul economic...”

Dacă și „socialistul” Spaak, care a trîmbițat ani de zile politica agresivă a N.A.T.O.-ului și a făurit cu propriile lui mâini multe planuri agresive, își încheie în felul acesta cariera „atlantică”, este de presupus că în Occident se face tot mai puternic simțită necesitatea unor schimbări în orientarea politică.

În acest sens au pledat de altfel și afirmațiile făcute de comentatori de răsărit din S.U.A. ca James Reston în „New York Times” și Walter Lippmann în „New York Herald Tribune” care, la in-

stalarea noii administrații în S.U.A., au arătat că „vechiturile politice” trebuie aruncate la gunoi. Aceste sfaturi înțelepte au fost, însă, prea curînd uitate și în ciuda urmărilor nefaste ale vechii politici nechibzuite „de pe poziții de forță” nu s-a înregistrat încă vreo măsură concretă, logică, după recunoașterea eșecurilor suferite de promotorii vechiului curs. Ba se fac chiar auzite glasuri despre „necesitatea continuării” vechii politici. În acest sens s-a pronunțat și o personalitate influentă ca Williams Attwood, odinioară comentator de politică externă, astăzi ambasador al S.U.A. în Guinea, care a publicat în revista „Look” un „ghid” original pentru „orientarea” politicii americane. Cele zece capitole ale „ghidului” lui Attwood sînt îmbinate de vechea politică care a pricinuit atîta rău întregii omeniri în ultimul deceniu și a dus la scăderea, recunoscută astăzi oficial, a prestigiului S.U.A. în lume. Dacă amintim fie și numai că pe tărîmul relațiilor sovieto-americane, atît de importante pentru întreaga evoluție a relațiilor internaționale, ghidul recomandă rețete ca „rușii să țină seama de forța noastră”, iar în domeniul dezarmării insistă exclusiv asupra „controlului asupra înarmărilor”, este limpede că poziția susținută în cele zece capitole nu se deosebește de politica oficială americană din ultimul deceniu.

Citind acest ghid îți dai seama că el este departe de a oferi o busolă pentru orientarea „corabiei occidentale” spre a o feri de furtuni și de stînci. Viața aminteste, însă, în mod convingător necesitatea de a abandona o dată pentru totdeauna iluziile „politicii de forță” care nu pot duce la nimic bun, mai cu seamă în timpurile noastre cînd are loc un puternic avînt al lumii noi, lumea socialismului, și o evidentă prăbușire a lumii vechi.

Deceniul al VII-lea al veacului nostru trebuie să devină deceniul coexistenței pașnice.

Z. Florea

O fereastră spre Africa

În ultimii ani documentariștii sovietici au făcut un lucru important și prețios — au „deschis o fereastră spre Africa”, înfățișînd pe ecran viața țărilor care și-au cucerit independența sau luptă încă pentru dobîndirea ei.

Sute de mii de spectatori au văzut filmele „Guinea liberă” (operatori E. Lozovski și V. Hodiakov), „Steaguri deasupra Ghanei” (L. Pankin și I. Sokolnikov), „Somalia — republică independentă” (B. Makaseev și E. Iajun), „Sărbătoare în Liberia” (V. Eșurin, E. Iajun), „La Addis-Abeba” (A. Koloșin), „Șapte zile în Madagascar” (P. Kasatkin și V. Hodiakov), „Sărbătoare în Togo” (regizor M. Troianovski, operatori A. Krilov, V. Maksimov) și, în sfîrșit, filmul „Congo în luptă” (regizor L. Varlamov), jurnalul „Pe marginea evenimentelor din Congo”. Foarte recent, V. Eșurin și K. Rîșențev au terminat marele film „Pașete înainte, Nigeria!”

Despre împrejurările care au dus la realizarea acestor filme vorbesc chiar titlurile lor. Alături de delegațiile sovietice, la solemnitatea proclamării independenței țărilor africane sau la alte sărbători și evenimente au luat parte și operatori cinematografici. În cursul filmărilor ei au întîmpinat, însă, multe obstacole și greutăți. E ușor să filmezi o festivitate, dar e complicat să pătrunzi în viața, în riturile triburilor africane.

Sînt africani care au văzut și mai înainte un aparat de filmat, dar de cele mai multe ori acest aparat îl privea cu „ochiul” arogant al colonialistului. El vroia să surprindă sub palmieri exotismul mizeriei, pentru ca apoi, prin intermediul ecranului, să-i poată umili pe africani, prezentîndu-i ca pe niște sălbatici.

Iată de ce, în primul an de existență a republicii Guinea era interzis europenilor să folosească aparatele de filmat. Și numai după realizarea unui număr de reforme, tînărul guvern a îngăduit străinilor să privească viața poporului său prin obiectivul cinematografic.

Filmele documentare sovietice despre țările Africii se bucură de unanimă apreciere. Operatorii noștri vorbesc cu căldură despre lupta de eliberare a popoarelor africane, ei scrutează cu atenție prezentul acestor țări, caută și descoperă trăsăturile noului.

Filmul despre Nigeria încheie în mod meritoriu o etapă din activitatea documentariștilor sovietici, consacrată impresionantelor evenimente ale „anului Africii”

Obiectivele aparatelor de filmat ale documentariștilor sovietici au privit cu ochi de prieten această lume străveche și totodată atît de nouă și neobișnuită. Ei au avut astfel posibilitatea să vadă multe, să prezinte în mod realist evenimente importante.

Oamenii sovietici urmăresc cu mare interes viața popoarelor din Africa. De aceea, cred că există posibilitatea ca întregul material filmat pînă acum să fie contopit într-un singur documentar mare despre Africa zilelor noastre și despre legăturile tot mai strînse dintre Uniunea Sovietică și toate forțele progresiste din lume.

Evgheni Dolmatovski

Așa numita conferință în jurul „mesei rotunde” de la Tananarive, la care au participat călăii Ciombe, Kasavubu și Kalonji — a fost de fapt o adunare a marionetelor, organizată de colonialiști.

(Ziarele)

În jurul „mesei rotunde”

desen de Gr. Oganov